

DE INVLOED VAN JONGERENPARTIJEN OP HUN MOEDERPARTIJ

KANALEN TER BEÏNVLOEDING VAN DE PROGRAMMATORISCHE FUNCTIE

Aantal woorden: 21.398

Lorenz Revyn

Stamnummer : 01710986

Promotor: Prof. Dr. Bram Wauters

Masterproef voorgedragen tot het bekomen van de graad van: Master in de
bestuurskunde en het publiek management

Academiejaar: 2020-2021

“ The beginning of every government
starts with the education of our youth “

~ Pythagoras ~

Vertrouwelijkheidsclausule

Ondergetekende verklaart dat de inhoud van deze masterproef geraadpleegd en/of gereproduceerd mag worden, mits bronvermelding.

Naam student: Lorenz Revyn

ABSTRACT

Deze masterproef probeert een beeld te creëren van de relatie tussen politieke partijen en hun jongerenafdeling. Binnen de academische onderzoekswereld vormden jongerenpartijen reeds enkele malen het onderwerp van discussie. Deze onderzoeken focussen voornamelijk op het functioneren en de doorstroomfunctie van jongerenpartijen waarbij er minder aandacht is voor de relatie met hun moederpartij. Hoe jongerenpartijen een invloed proberen uit te oefenen op de beslissingen van de moederpartij blijft bijgevolg een onbeschreven blad. Zodoende gaat deze masterproef op zoek naar de verschillende kanalen die jongerenpartijen hanteren ter beïnvloeding van de programmatorische functie van de moederpartij. Dit onderzoek is ingedeeld in twee grote onderdelen, zijnde een beschrijvend gedeelte enerzijds en een vergelijkende analyse anderzijds. Binnen het beschrijvende gedeelte ligt de focus volledig op de gehanteerde kanalen terwijl binnen het vergelijkende deel wordt nagegaan of er een verschil in gehanteerde kanalen bestaat tussen de vijf geselecteerde jongerenpartijen op basis van hun ledenaantallen. Aan de hand van elite interviews met respondenten uit deze vijf jongerenpartijen en hun moederpartij, wordt binnen deze masterproef een zo correct en volledig mogelijk antwoord geboden op de onderzoeksvraag. Uit de interviews kan geconcludeerd worden dat jongerenpartijen opteren om directe kanalen te hanteren ter beïnvloeding van de moederpartij. Waar het partijbestuur en persoonlijk contact als meest gehanteerde en belangrijkste kanalen naar voor komen bij beïnvloeding van actuele standpunten, is dat voor de andere aspecten van de programmatorische functie zoals de brede partijstandpunten eerder het partijcongres. Voorts zijn er op basis van de ledenaantallen geen verschillen waar te nemen in gehanteerde kanalen tussen de jongerenpartijen.

VOORWOORD

Volgende masterproef betreft de afronding van mijn master Bestuurskunde en Publiek Management aan de Universiteit Gent. Het schrijven van deze masterproef heeft mij in de mogelijkheid gesteld om de opgedane kennis en wetenschappelijke vaardigheden van de afgelopen vier jaar om te zetten in de praktijk en toe te passen op een onderwerp dat zeer dicht tegen mijn interesses aan leunt. Ik besloot namelijk te kiezen om een onderzoek te starten naar de invloed van jongerenpartijen op hun moederpartij. De afgelopen jaren is mijn interesse in de nationale politiek van België en in het bijzonder politieke partijen en hun afdelingen enorm gegroeid. Ik ben dan ook blij dat ik rond dit onderwerp mijn masterproef kon schrijven.

Het tot stand brengen van deze masterproef was nooit mogelijk geweest zonder de steun van verschillende personen binnen mijn omgeving. Gedurende dit voorwoord wil ik aan deze personen dan ook expliciet mijn dank uitspreken. Ten eerste wil ik mijn promotor Prof. Dr. Bram Wauters bedanken voor de vakkundige inhoudelijke begeleiding enerzijds en anderzijds voor de vrijheid die ik kreeg om hier echt mijn eigen persoonlijke onderzoek van te maken. Daarnaast wil ik ook alle respondenten bedanken voor het vrijmaken van hun kostbare tijd en mij te woord te staan. Zonder hun medewerking was het tot stand brengen van deze masterproef niet mogelijk geweest.

Voorts wil ik ook mijn ouders bedanken. Het schrijven van een masterproef, zeker in dit speciale jaar waar het coronavirus nog steeds een grote rol opeiste, was niet altijd eenvoudig. Ik heb altijd kunnen rekenen op hun onvoorwaardelijke steun wanneer ik het even wat moeilijker kreeg.

Tot slot wil ik ook mijn vrienden bedanken, zowel binnen als buiten de opleiding. In het bijzonder Michaël, Jonas, Fadel en Andreas voor hun inhoudelijke input en zeker ook morele steun wanneer het schrijven van deze masterproef even niet vlotte. Alles is uiteindelijk mogelijk met de steun van de juiste mensen.

INHOUDSTAFEL

Lijst met gebruikte tabellen.....	V
Lijst met gebruikte figuren	V
Lijst met gebruikte afkortingen	VI
INLEIDING	1
HOOFDSTUK I: LITERATUURSTUDIE	4
1. Politieke partijen	4
1.1. Functies van politieke partijen	5
1.2. De programmatorische functie	6
1.2.1. Partijprogramma	8
1.2.2. Onverwachte gebeurtenissen en actuele thema's.....	9
1.3. Partijstructuren	10
1.3.1. Organisatie binnen een partij.....	10
1.4. Lokale afdelingen.....	11
1.5. Verschillende secties van politieke partijen	12
1.5.1. Vrouwenafdeling	12
1.5.2. Jongerenafdeling	13
1.6. Functies van politieke jongerenpartijen.....	14
1.7. Politieke jongerenpartijen in Vlaanderen	16
1.7.1. Dalend ledenaantal jongerenpartijen	18
2. Belangengroepen	20
2.1. Beleidsbeïnvloeding	21
2.2. Strategieën ter beïnvloeding	21
2.2.1. Kanalen ter beïnvloeding.....	23
2.2.2. Middelen ter beïnvloeding	25
2.2.3. Timing van de beïnvloeding.....	25
3. Beïnvloeding van de programmatorische functie	26
4. Conclusie literatuuroverzicht	27
HOOFDSTUK II: ONDERZOEKSOPZET	28
1. Onderzoeksvraag.....	28
1.2. Hypotheses	29

HOOFDSTUK III: METHODOLOGISCH KADER	33
1. Onderzoeksstrategie	33
1.1. Kwalitatief onderzoek.....	33
1.1.1. Diepte-interviews	34
1.1.2. Selectie van jongerenpartijen.....	34
1.1.3. Onderzoekseenheden	35
2. Analyse	36
2.2. Beschrijvend onderzoek	36
2.3. Vergelijkend onderzoek.....	36
3. Betrouwbaarheid en validiteit.....	36
3.2. Betrouwbaarheid.....	37
3.3. Interne validiteit	37
3.4. Externe validiteit	38
3.5. Morele kwesties	38
HOOFDSTUK IV: RESULTATEN	39
1. Beschrijvende analyse	39
Hypothese 1: directe versus indirecte kanalen	39
Hypothese 1A: gebruik van directe kanalen.....	39
Hypothese 1B: gebruik van indirecte kanalen.....	41
Hypothese 2: standpunten rond actuele gebeurtenissen.....	44
Hypothese 3: brede partijstandpunten en ideologische koers	46
2. Vergelijkende analyse.....	48
Overzicht gebruikte kanalen	48
Hypothese 4: het belang van leden.....	49
Hypothese 5: ledenaantal en type kanaal.....	50
BESLUIT	52
Conclusie	52
Toekomstig onderzoek	54
BIBLIOGRAFIE.....	55
BIJLAGEN	60
Bijlage 1	60
Bijlage 2	62
Bijlage 3	63

Lijst met gebruikte tabellen

Tabel 1: Ledenaantallen Vlaamse jongerenpartijen 2019-2020 (Bron: persoonlijke communicatie) ..	18
Tabel 2: Beïnvloedingskanalen volgens Binderkrantz (2004)	23
Tabel 3: Topic list.....	61
Tabel 4: Respondentenlijst	62
Tabel 5: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong Groen	63
Tabel 6: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong N-VA	64
Tabel 7: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong CD&V	65
Tabel 8: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jongsocialisten	66
Tabel 9: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong VLD	67
Tabel 10: Overzicht gehanteerde indirecte kanalen door jongerenpartijen	68

Lijst met gebruikte figuren

Figuur 1: Beïnvloedingsstrategieën volgens Vander Elst (2010).....	22
--	----

Lijst met gebruikte afkortingen

Jong N-VA:	Jong Nieuw-Vlaamse Alliantie
Jong VLD:	Jong Vlaamse Liberalen en Democraten
Jong CD&V:	Jong Christen-Democratisch & Vlaams
PTB:	Parti du Travail de Belgique
PVDA:	Partij Van de Arbeid

INLEIDING

'Jongeren zijn de toekomst van morgen'. Het is een standpunt dat de laatste decennia aan belang heeft gewonnen binnen de maatschappij. Ook politieke partijen zijn de mening toegedaan dat jongeren een enorme meerwaarde kunnen leveren voor hun werking en organisatie. Hoewel jongerenpartijen dus een meerwaarde bieden aan politieke partijen, is de kennis binnen de academische onderzoekswereld omtrent dit onderwerp nogal gering. Bestaande studies over politieke jongerenpartijen worden door verschillende auteurs (Hooghe & Stouthuysen, 2003; Truwant, 2007; Cross & Young, 2007; Hulst, 2012) vaak als verkennend gecatalogeerd. Nochtans vervullen jongerenpartijen enkele belangrijke functies die tevens inwerken op hun moederpartij. De meest vernoemde functie wordt de doorstroom - of rekruteringsfunctie genoemd. Dit houdt in dat politieke jongerenpartijen als het ware een kweekvijver zijn voor politiek talent dat later dient door te stromen richting moederpartij (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Binnen deze functie wordt ervan uitgegaan dat participeren op jonge leeftijd ertoe bijdraagt dat burgers zich ook op latere leeftijd politiek meer zullen engageren.

Daarnaast vervullen jongerenpartijen tevens een ideologisch-innoverende functie dewelke, in tegenstelling tot de rekruteringsfunctie, minder aandacht krijgt binnen academisch onderzoek. Deze ideologisch-innoverende functie is nochtans zeer belangrijk binnen het bestaan van jongerenpartijen aangezien ze de grootste impact levert op de koers die de moederpartij vaart (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). In het verleden is gebleken dat jongerenpartijen wel degelijk in de mogelijkheid zijn om het ideologisch denken van de partij te beïnvloeden. Zo was het de christendemocratische jongerenpartij die met toenmalig voorzitter Wilfried Martens zorgde voor een shift naar een meer Vlaamsgezind denken en handelen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Ook andere politieke zwaargewichten zoals Eric Van Rompuy, Herman De Croo of Guy Verhofstadt bekleedden in het verleden allemaal de functie van jongerenvoorzitter. Recentere voorbeelden zijn onder andere Kristof Calvo als ex-voorzitter van Jong Groen of Samy Mahdi als ex-voorzitter van Jong CD&V. Mahdi is bovendien huidig staatsecretaris voor asiel en migratie en runner-up bij de voorzittersverkiezingen van CD&V in 2019 na Joachim Coens. Via de ideologisch-innoverende functie kunnen jongerenpartijen het beleid, de standpunten, en vooral de programmatorische functie van de moederpartij beïnvloeden.

Er bestaat reeds een uitgebreide waaier aan academische studies die aangeven op welke manier beleid kan worden beïnvloed (Van Noort, 1987; Van Mil & Van Mierlo, 1988; Vanhoren, 1990; Binderkrantz, 2004; Binderkrantz, 2008; Vander Elst, 2010; Schamp, 2017). Deze manieren waarvan sprake, worden vaak gedefinieerd als zijnde kanalen ter beïnvloeding. Deze kanalen maken op hun beurt deel uit van de overkoepelende cluster beïnvloedingsstrategieën dewelke naast kanalen tevens bestaat uit middelen en timing. Beïnvloeding vormt overigens één van de hoofdthema's van deze masterproef.

Bestaande studies omtrent beïnvloeding zijn echter vaak toegespitst op de manier waarop belangengroepen een invloed uitoefenen op het overheidsbeleid. Binnen het kader van deze masterproef moet bovenstaande benadering ‘vertaald’ worden richting jongerenpartijen. Daarom zullen jongerenpartijen beschouwd worden als belangengroep van hun eigen moederpartij waarbij ze op verschillende manieren het beleid van die moederpartij trachten te beïnvloeden. De verschillende kanalen die jongerenpartijen hiervoor aanwenden is echter een onbeschreven blad binnen de academische onderzoekswereld. Dit is bijgevolg ook de insteek van deze masterproef waarin we volgende onderzoeksvraag proberen te beantwoorden: ***“Welke kanalen hanteren Vlaamse jongerenpartijen om invloed uit te oefenen op de programmatorische functie van de moederpartij?”***

Daarnaast is er binnen deze masterproef tevens aandacht voor de verschillen in gehanteerde kanalen tussen de geselecteerde jongerenpartijen. In de vergelijkende analyse wordt een antwoord gezocht op volgende vraag: *“Welke verschillen in gehanteerde beïnvloedingskanalen bestaan er tussen jongerenpartijen op basis van het ledenaantal?”* De geselecteerde jongerenpartijen waarvan sprake zijn Jong Groen, Jong N-VA, Jong CD&V, Jongsocialisten en Jong VLD. Er wordt met andere woorden onderzocht of de jongerenpartijen met een groter ledenaantal bewust gebruik gaan maken van of automatisch meer toegang krijgen tot andere beïnvloedingskanalen.

Dit onderwerp is, omwille van de geringe kennis omtrent dit thema, zowel maatschappelijk als wetenschappelijk relevant. Het in kaart brengen van de verschillende kanalen ter beïnvloeding van de moederpartij die door jongerenpartijen worden gehanteerd, is een insteek die binnen de bestaande literatuur amper tot niet werd onderzocht. Meestal ligt de focus bij onderzoek op andere functies van jongerenpartijen of op de beïnvloeding van het overheidsbeleid. Er is echter nooit sprake van specifieke aandacht voor de relatie jongerenpartij-moederpartij. Door binnen deze masterproef wel dit uitgangspunt te hanteren, kan een hiaat binnen het academisch onderzoeksveld worden opgevuld. Wat maatschappelijke relevantie betreft, kan deze studie bovendien bijdragen tot het creëren van betere inzichten voor verschillende jongerenpartijen. Het is namelijk belangrijk dat zij goed nadenken over de verschillende kanalen die voorhanden zijn ter beïnvloeding. Op basis van dit onderzoek zouden zij een beter inzicht moeten krijgen in de manier waarop zijzelf, maar ook collega-jongerenpartijen invloed uitoefenen op de moederpartij. Hieruit kunnen ze eventueel nieuwe beïnvloedingskanalen detecteren en toepassen. Daarnaast zal op basis van de vergelijkende analyse duidelijk worden of leden een belangrijke rol spelen voor de beïnvloedingsmogelijkheden van jongerenpartijen. Indien blijkt dat het mobiliseren of aanwerven van leden bijdraagt aan een ruimere keuze van beïnvloedingskanalen, kunnen jongerenpartijen op basis van de resultaten beslissen om een extra inspanning te leveren voor het activeren of aantrekken van bijkomende leden.

Deze masterproef vangt aan met een literatuuronderzoek dewelke bestaat uit twee grote onderdelen. Het eerste deel heeft betrekking op de begrippen politieke partij en politieke jongerenpartij waarbij tevens de concepten functies, structuur, partijprogramma en afdelingen aan bod komen. Het tweede deel van het literatuuronderzoek betreft vooral het in kaart brengen van het begrip beïnvloeding. Binnen dit deel zal de focus liggen op de mogelijke kanalen die jongerenpartijen kunnen aanwenden. Nadat de belangrijkste concepten neergeschreven en verduidelijkt zijn, volgt een methodologisch hoofdstuk. Binnen dit methodologisch hoofdstuk zal de keuze voor de geselecteerde onderzoekseenheden alsook de keuze voor elite-interviews als gehanteerde onderzoeksmethode worden toegelicht en beargumenteerd. Vervolgens volgt een analyse en rapportering van de resultaten om ten slotte te eindigen met enkele conclusies betreffende het gevoerde kwalitatieve onderzoek. Hierbij zal duidelijk worden dat jongerenpartijen vooral via directe kanalen de moederpartij probeert te beïnvloeden. Het partijbureau, persoonlijk contact met de partijvoorzitter en het partijcongres komen hier als de meest gebruikte en belangrijkste kanalen naar voor. Daarnaast zijn op basis van het ledenaantal geen duidelijke verschillen op te merken in de door jongerenpartijen gehanteerde beïnvloedingskanalen.

HOOFDSTUK I: LITERATUURSTUDIE

1. Politieke partijen

Politieke partijen zijn een van de belangrijkste actoren binnen onze huidige democratische samenleving. Bovendien is er in het politieke systeem dat België kent, sprake van een sterke participatie. Dit wil zeggen dat de politieke partijen een grote hoeveelheid macht bezitten om invloed uit te oefenen op het gevoerde beleid (Devos, 2017). Omwille van hun belangrijke positie in het politieke systeem, hebben reeds heel wat auteurs het begrip politieke partij proberen definiëren en het belang ervan aangetoond. Over de definitie van het begrip bestaat echter geen algemene consensus omdat verschillende auteurs politieke partijen vanuit uiteenlopende invalshoeken bekijken.

Edmund Burke (1770) beschreef voor het eerst politieke partijen als een geheel van mannen die zich verenigen om bepaalde gezamenlijke belangen te verdedigen en uit te voeren op een manier waar iedereen het eens is met elkaar. Aangezien er over dit begrip echter geen algemene consensus bestaat, wordt geopteerd om in deze masterproef politieke partijen af te bakenen op basis van een recentere definitie zijnde diegene die het Vlaams Parlement naar voor schuift: *“Politieke partijen zijn verenigingen van natuurlijke personen die aan de verkiezingen deelnemen en ernaar streven het beleid te beïnvloeden op basis van hun statuten en programma”* (Vlaams Parlement, 2020). Dit maakt duidelijk dat politieke partijen streven naar macht en verkozen willen geraken om vervolgens op basis van hun eigen ideologie een beleid uit te stippelen dat het algemeen belang dient. De keuze voor deze definitie vertrekt bij de focus van dit onderzoek waarbij politieke jongerenpartijen, wiens moederpartij beschikt over een fractie in het Vlaams parlement, van naderbij worden bekeken.

Bij het omschrijven van politieke partijen moeten verschillende aspecten tegen het licht worden gehouden. Een eerste belangrijk gegeven waarop gefocust zal worden, zijn de functies van politieke partijen. Deze zijn belangrijk en relevant aangezien het onderzoek focust op hoe jongerenpartijen één van deze functies beïnvloeden, namelijk de programmatorische functie. Ten tweede komt het begrip partijprogramma aan bod. Dit wordt extra tegen het licht gehouden omdat het een belangrijk onderdeel vormt van de programmatorische functie. Tot slot wordt er gefocust op het organisatorische aspect van politieke partijen en hoe deze gestructureerd zijn. Het belang van het in kaart brengen van deze structuur ligt vooral in het feit dat dit verschillende belangrijke actoren betreffen waar contact kan worden gelegd en/of beïnvloeding kan plaats vinden tussen jongerenpartij en moederpartij. Het gaat hier onder andere over de partijvoorzitter, het partijbureau, de studiedienst en het partijcongres.

1.1. Functies van politieke partijen

Politieke partijen oefenen binnen de democratische samenleving een aantal belangrijke functies uit. Zo formuleren ze ideologische standpunten, leggen ze deze vast in partijprogramma's en leiden personen op om bepaalde taken binnen de besluitvorming op zich te nemen. Wat deze functies precies inhouden, is deels afhankelijk van het politieke systeem waarin partijen opereren (Müller & Narud, 2013). Voor het verdere verloop van deze studie is het belangrijk om de verschillende functies van politieke partijen beter te begrijpen aangezien deze allemaal een invloed uitoefenen op de werking van de partij en de manier waarop deze zich profileert in het politieke systeem. Voor de jongerenafdelingen is het dan weer mogelijk om de moederpartij te beïnvloeden door in te spelen op deze verschillende functies.

Een eerste functie betreft de **vertegenwoordigingsfunctie**. Dit gaat over de capaciteit die partijen hebben om te voldoen aan de eisen van zowel de kiezers als de eigen leden. Politieke partijen verdedigen de belangen van verschillende groepen in de maatschappij alsook hun eigen partijideologie (Heywood, 2013; Katz, 2014). In deze vertegenwoordigingsfunctie wordt veelal aandacht geschonken aan de coördinatie tussen overheid en maatschappij aangezien politieke partijen vaak de brug vormen tussen de burger en het omzetten van de maatschappelijke noden en behoeften in beleid (Katz, 2014). Jongerenafdelingen verdedigen binnen deze functie zodoende de belangen van jongeren binnen de maatschappij. Ze trachten hun politieke partij en ideologie op de kaart te zetten bij deze specifieke generatie door invulling te geven aan hun noden en behoeften (Cross & Young, 2007).

De rekruteringsfunctie van politieke partijen duidt op het feit dat zij getalenteerde en bekwame personen, die bereid zijn om bepaalde taken binnen de besluitvorming uit te voeren, gaan opleiden (Cross & Young, 2007; Heywood, 2013; Katz, 2014). Deze functie wordt door Hooghe, Stolle & Stouthuysen (2004) daarenboven letterlijk toegeschreven aan de jongerenafdelingen die als het ware een 'kweekvijver' zijn voor politiek talent (cf. infra 'functies van jongerenpartijen'). Een derde functie betreft dan weer de **doelformulering** waarin politieke partijen bepaalde doelen moeten stellen met het oog op het vormen van een eigen partijprogramma. Hiermee kunnen ze aan de kiezer duidelijk maken welke doelstellingen ze willen behalen via een uitgestippeld beleid (Heywood, 2013). Bij het formuleren van deze doelen trachten politieke partijen een zo groot mogelijke groep te bereiken. Jongerenafdelingen worden daarbij ingezet om de doelen af te stemmen op de maatschappelijke thema's die leven bij jongere generaties (Cross & Young, 2007; Heywood, 2013). Dit laatste wordt door Heywood (2013) omschreven als **interest articulation and aggregation**. Een vijfde functie heeft vervolgens betrekking op het **mobiliseren** van zoveel mogelijk burgers en hen te overtuigen van het gevoerde beleid. Er wordt andere woorden een maatschappelijk draagvlak voor de politiek genomen beslissingen gecreëerd (Heywood, 2013).

Tot slot hebben politieke partijen ook een functie met betrekking op het **organiseren van overheidsbeleid** (Heywood, 2013). Het zijn nog steeds politieke partijen of leden van politieke partijen die uiteindelijk de regering van een land zullen vormen. Als uitvoerende macht is het voor deze regering belangrijk om het land draaiende te houden en de taken en wetten van de wetgevende macht op een correcte manier uit te voeren (Cross & Young, 2007; Heywood, 2013; Katz, 2014). Hier speelt de **coördinerende functie** een belangrijke rol. Deze bestaat volgens Katz (2014) enerzijds uit coördinatie binnen de overheid waarbij politieke partijen alleen of in een coalitie het beleid van de overheid bepalen alsook de nodige stabiliteit van de overheid voorzien (Heywood, 2013; Katz, 2014). Anderzijds bestaat deze functie ook uit de afstemming tussen overheid en maatschappij (Katz, 2014).

De doctoraatstudie van Fiers (1998) geeft echter een zeer goed overzicht van de vele uiteenlopende functies van politieke partijen weer. Ondanks dat deze studie niet recent heeft plaatsgevonden, is ze toch zeer relevant voor dit onderzoek. Er werden namelijk een 25-tal auteurs onder de loep genomen die elk hun bevindingen over de bestaande functies van politieke partijen weergeven. Hieruit kwamen uiteindelijk een twintigtal verschillende functies naar voor. Deze verschillende functies werden vervolgens onderverdeeld in drie grote categorieën namelijk de programmatorische functies, de positionele functies en de civiele functies (Fiers, 1998). De **programmatorische functie** heeft betrekking op het partijprogramma en gaat erover hoe de partij haar eigen ideologie omzet naar concrete voorstellen, programmapunten en standpunten die worden aangenomen omtrent actuele thema's (Fiers, 1998). De **positionele functie** heeft dan weer betrekking op wie er het beleid vormgeeft waaronder bijvoorbeeld de rekruteringsfunctie of selectie vallen (Fiers, 1998). Tot slot bespreekt Fiers ook nog de **civiele functies** zijnde de taken die partijen moeten invullen naar de burgers toe om op die manier legitimiteit te verwerven. Dit kunnen ze bereiken door onder andere voldoende te communiceren, mobiliseren, integreren, socialiseren, etc. (Fiers, 1998).

1.2. De programmatorische functie

Zoals hierboven reeds aangehaald, heeft de programmatorische functie dus voornamelijk betrekking op het partijprogramma, het daarbij horende beleid dat door de partij wordt gevoerd en de standpunten die de partij aanneemt betreffende actuele thema's (Fiers, 1998). De programmatorische functie kan verder worden opgedeeld in drie belangrijke nevenfuncties die samen de kern ervan vormen. Deze aspecten worden verder uitgelicht omdat de beïnvloeding ervan daadwerkelijk kan zorgen voor een koerswijziging bij politieke partijen. Jongerenafdelingen kunnen er via de beïnvloeding van de programmatorische functie met andere woorden voor zorgen dat maatschappelijke thema's die belangrijk worden geacht door jongeren, ook worden verdedigd op hogere niveaus (Hooghe, Stolle & Stouthuysen, 2004).

Een eerste aspect binnen de programmatorische functie is volgens Fiers (1998) **de vertegenwoordiging en verdediging van maatschappelijke belangen**. Deze eerste nevenfunctie houdt in dat de politieke partijen de aandacht proberen trekken voor verschillende maatschappelijke issues door deze op de politieke agenda te plaatsen (Fiers, 1998). Uiteraard heeft niet iedereen binnen dezelfde samenleving ook dezelfde opvatting over deze maatschappelijke thema's en de manier waarop ze behandeld dienen te worden (Dewachter, 2005). Daarom creëren politieke partijen een overzicht van de maatschappelijke problemen die zij zullen aanpakken in een partijprogramma. Bij het formuleren van deze standpunten wordt rekening gehouden met het belang dat partijen hechten aan een bepaald thema. Dit duidt op het begrip 'saliency' dat een belangrijke rol heeft binnen de politieke wetenschappen (Wlezien, 2005). Het maatschappelijk thema waar de politieke partij het meest belang aan hecht, zal ook als prioritair worden behandeld, vertegenwoordigd en verdedigd (Wlezien, 2005).

De tweede nevenfunctie is deze van **het ontwerpen en ondersteunen van beleid** (Fiers, 1998). Nadat politieke partijen hebben beslist welke maatschappelijke issues ze prioritair willen aanpakken, zullen ze ook onmiddellijk nadenken over de manier waarop ze deze problemen willen aanpakken en hoe ze deze concreet zullen omzetten in beleid (Dewachter, 2005). Ook dit zullen politieke partijen integreren in hun partijprogramma dat later, bij eventuele regeringsdeelname, de richtingsaanwijzer zal zijn dat ze gebruiken om het beleid van de regering zo goed mogelijk naar hun hand te zetten (Dewachter, 2005). Terwijl bepaalde partijen zich zullen richten op pakweg het thema migratie, zullen anderen dan weer meer inzetten op klimaat. Ook dit heeft opnieuw te maken met het begrip 'saliency' het belang dat partijen hechten aan dat specifieke thema (Wlezien, 2005).

De laatste nevenfunctie die tot slot onder de noemer van de programmatorische functie geplaatst kan worden, is deze van **het formuleren van strijdpunten** (Fiers, 1998). Dit sluit heel nauw aan bij de twee vorige nevenfuncties, met het verschil dat strijdpunten gedefinieerd kunnen worden als moeilijke maatschappelijke issues waarover geen consensus bestaat en waarvan de aanpak vaak controversieel is (Fiers, 1998). Politieke partijen zullen een uitgesproken standpunt innemen om deze problemen aan te pakken waarbij zowel voor-als tegenstanders ontstaan voor deze aanpak (Devos, 2017).

Deze drie nevenfuncties die Fiers (1998) beschrijft, zijn vooral sterk gericht op het partijprogramma van politieke partijen. Dat programma wordt slechts om de vijf jaar opgesteld wanneer er naar verkiezingen wordt toegewerkt (Devos, 2017). Politieke partijen zullen niettegenstaande ook standpunten aannemen omtrent actuele thema's of na onverwachte gebeurtenissen zoals dat bijvoorbeeld bij Covid-19 het geval was. Jongerenpartijen zullen in beide gevallen een invloed trachten uit te oefenen op de moederpartij. Omwille van deze reden worden zowel het partijprogramma als reactie op actuele thema's en gebeurtenissen in volgend deel extra toegelicht.

1.2.1. Partijprogramma

Een van de belangrijkste componenten van de programmatorische functie is het partijprogramma van politieke partijen. Omdat dit onderzoek gericht is op de invloed die jongerenpartijen uitoefenen op de programmatorische functie van hun moederpartij en dan vooral welke verschillende kanalen ze hiervoor aanwenden, wordt het begrip partijprogramma onder de loep genomen.

Partijprogramma's van politieke partijen spelen een grote rol in democratische samenlevingen. De uiteindelijke electorale keuze van burgers is afhankelijk van verschillende factoren zoals de populariteit van boegbeelden of de manier waarop de kiezer zich met de partij kan identificeren. Toch oefent ook het partijprogramma een grote invloed uit op de uiteindelijke keuze van de kiezer net zoals het tevens verkiezingscampagnes, de regeringsvorming en het overheidsbeleid beïnvloedt (Rihoux, Dumont & Dandoy, 2005; Eder, Jenny & Müller, 2015). In hun partijprogramma nemen politieke partijen bepaalde standpunten in en maken ze hun plannen bekend over hoe en wat ze de komende jaren wensen te bereiken. Er worden met andere woorden prioriteiten en posities ingenomen die de partij zal volgen in aanloop naar verkiezingen (Eder, Jenny, & Müller, 2015). Na deze verkiezingen zal in het geval van een zogenaamde *single-party government* de partij haar volledige partijprogramma overnemen om het overheidsbeleid te bepalen. In een coalitieregering met verschillende politieke partijen, is het partijprogramma een basis voor de onderhandelingen waarbij partijen zoveel mogelijk punten uit hun eigen programma in het regeerakkoord proberen te verwerken. Het overheidsbeleid komt met andere woorden tot stand door een compromis te vinden op basis van de verschillende partijprogramma's (Dalton, Farrell, & McAllister, 2011).

Ondanks de invloed van partijprogramma's op het overheidsbeleid, worden deze slechts door een zeer beperkt publiek daadwerkelijk van A tot Z gelezen. Dit maakt partijprogramma's echter niet minder belangrijk aangezien ze bij hun aankondiging kunnen genieten van heel wat media-aandacht. Hierdoor wordt het kiespubliek en de burger op een onrechtstreekse manier toch op de hoogte gebracht van de verschillende partijstandpunten (Walgrave, Dewinter, & Nuyttemans, 2005).

Volgens Klingeman et al. (2006) zijn partijprogramma's uniek omdat het de enige geautoriseerde beleidsdocumenten van politieke partijen zijn die door een officieel congres werden goedgekeurd. Partijen gaan als het ware een overeenkomst aan met de kiezer waar ze in ruil voor steun bij de verkiezingen de belofte maken om een bepaald beleid te volgen. Daarnaast is het een ideale manier om eventuele spanningen of meningsverschillen omtrent bepaalde thema's binnen de partij af te schermen voor de buitenwereld. Politieke partijen nemen één globaal standpunt in dat door iedereen wordt gevolgd (Robertson, 1976), daarvan afwijken zou de partij schade kunnen toebrengen met electoraal verlies tot gevolg (De Winter & Baudewyns, 2015; Eder, Jenny & Müller, 2015; Selb & Lutz, 2015).

Het partijprogramma is een reeds veelvuldig beschreven begrip binnen de literatuur en menig onderzoek heeft het belang ervan aangetoond. Het is dus absoluut interessant voor jongerenpartijen om invloed uit te oefenen op het partijprogramma of ruimer gezien op de programmatorische functie van de moederpartij. Wanneer ze eigen standpunten kunnen integreren in het partijprogramma zullen ze een onrechtstreekse invloed kunnen uitoefenen op het overheidsbeleid. Bovendien zullen bepaalde standpunten meer media-aandacht krijgen waardoor ze aan maatschappelijke interesse winnen. Zoals reeds eerder vermeld, is het partijprogramma slechts iets dat in de aanloop naar verkiezingen door politieke partijen wordt geformuleerd (Rihoux, Dumont & Dandoy, 2005; Eder, Jenny & Müller, 2015). In de tussenperiode moeten echter ook standpunten worden ingenomen over actuele thema's of onverwachte gebeurtenissen zoals bijvoorbeeld de Covid-19 pandemie. Ook in het kader van deze standpunten is het belangrijk dat jongerenafdelingen hun stem laten horen en eventueel de moederpartij trachten te beïnvloeden aangaande bepaalde aspecten.

1.2.2. Onverwachte gebeurtenissen en actuele thema's

Jongerenpartijen nemen wel degelijk zelf standpunten in omtrent actuele thema's en bij onverwachte gebeurtenissen. Om dit aan te tonen, worden in dit deel enkele voorbeelden besproken waarbij de jongerenafdelingen van politieke partijen hun eigen moederpartij probeerden te beïnvloeden.

Een maatschappelijk thema waar jongerenpartijen een zeer uitgesproken mening over hebben betreft over het al dan niet legaliseren van cannabis. Jongerenafdelingen zijn hier vaak een andere mening toegedaan dan hun moederpartij en deze proberen ze dan ook door te drukken. Zowel Jong VLD als Jongsocialisten drongen in 2014 aan bij hun moederpartij om het standpunt omtrent pro legalisering aan te nemen (Van Horenbeek, 2014). In het geval van Jongsocialisten was het zelf zo dat toenmalig voorzitter Sanne Doms op het sp.a congres pleitte voor legalisering van cannabis, tegen de wil van de partijtop in. De aanwezige militanten op het congres volgden tegen alle verwachting in dat standpunt en zo werd de legalisering van cannabis opgenomen in het partijprogramma (Van Horenbeek, 2014).

Een tweede voorbeeld heeft betrekking op de Covid-19 pandemie waar de jongerenvoorzitters van vijf jongerenpartijen (Jong VLD, Jong Groen, Jong N-VA, Jong CD&V en de jongsocialisten) in maart 2021 aandrongen op de afschaffing van de avondklok als één van de geldende coronamaatregelen. Zij namen het standpunt in dat de negatieve gevolgen van deze maatregel niet in verhouding zijn met de positieve ervan en willen met de afschaffing meer perspectief bieden aan jongeren. Enkele dagen later kwam de partij N-VA met een wetsvoorstel ter afschaffing van deze avondklok.

Deze twee voorbeelden tonen aan dat jongerenafdelingen ook over actuele en maatschappelijke thema's een standpunt innemen en hiermee de overheid of eigen moederpartij proberen te beïnvloeden om deze kwesties aan te pakken en er een standpunt over in te nemen.

1.3. Partijstructuren

Om later in deze masterproef in te kunnen gaan op de verschillende kanalen die jongerenafdelingen hanteren om invloed uit te oefenen op de programmatorische functie van de moederpartij, is het belangrijk om de structuur van de moederpartijen van naderbij te bekijken. De verschillende actoren die binnen een politieke partij aanwezig zijn, kunnen namelijk als toegang dienen om de gewenste invloed uiteindelijk uit te oefenen.

1.3.1. Organisatie binnen een partij

De structuur van een politieke partij kan worden ingedeeld op basis van de functie die verschillende actoren op zich nemen. Een eerste zeer belangrijke actor van een politieke partij is het dagelijks bestuur onder leiding van **de partijvoorzitter** (Devos, 2017). Fiers (1998) onderzocht de verschillende rollen van partijvoorzitters daar hun macht in het Belgische politieke systeem niet te onderschatten valt. Indien jongerenpartijen een invloed willen uitoefenen op de moederpartij, is het belangrijk om een impact te hebben op de keuzes en beslissingen van de partijvoorzitter. Deze is immers het boegbeeld van de partij die het partijprogramma uitstippelt hetgeen de burger uiteindelijk moet overtuigen (Fiers, 1998). Daarnaast fungeert de voorzitter als persoon die de partij draaiende houdt, deelneemt aan onderhandelingen, de ministers benoemt, de verbindingspersoon is tussen partij en fractie, de partijcongressen voorbereidt etc. (Fiers, 1998).

Een andere belangrijke actor binnen politieke partijen zijn **de partijstudiediensten**. Deze actor is echter vaak onderbelicht, maar speelt toch een belangrijke rol in een samenleving waar politieke partijen het besluitvormingsproces beheersen (Pattyn, Van Hecke, Brans, & Libeer, 2014). Een belangrijke taak van deze studiediensten is dat ze in aanloop naar verkiezingen mede het partijprogramma opstellen. Daarnaast maken ze allerlei berekeningen die de impact van verschillende beleidsvoorstellen weergeven (Pattyn, Van Hecke, Brans, & Libeer, 2014). Naast dit functionele belang, hebben studiediensten ook een bepaald maatschappelijk belang. De informatie die door studiediensten ter beschikking wordt gesteld, is namelijk van groot belang voor het formuleren en implementeren van bijvoorbeeld wetsvoorstellen (Pattyn, Van Hecke, Brans, & Libeer, 2014). Hoe dan ook zijn studiediensten een belangrijke, zo niet centrale actor binnen politieke partijen. Toegang tot deze actor kan voor jongerenafdelingen een belangrijke stap zijn richting beïnvloeding van de moederpartij.

Een derde belangrijk onderdeel dat onderscheiden kan worden in de structuur van politieke partijen, is **het partijbureau** (Devos, 2017). Beslissingen van de partijraad of het partijcongres worden door het partijbureau uitgevoerd waardoor zij als het ware een leidende functie opnemen binnen de partij (Dewachter, 2005). Het partijbureau komt op wekelijkse basis samen waardoor actuele thema's hier uitermate snel behandeld worden. Bovendien kunnen jongerenpartijen telkens rekenen op vertegenwoordiging binnen dat partijbureau (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004).

Een vierde belangrijk bestuursorgaan is **het partijcongres** wat volgens Dewachter (2003) ‘formeel het hoogste gezagsorgaan is’. Het verschil met andere organen, is dat het partijcongres niet beslist over de dagelijkse werking van de partij maar eerder over de langetermijnvisie en de algemene principes (Devos, 2017). Beslissingen die op het partijcongres worden genomen, zijn in principe geen bindende beslissingen wat erop neerkomt dat de partij uiteindelijk nog altijd zelf mag bepalen of er in de praktijk verder op wordt voortgebouwd (Faucher-King & Treille, 2003). Aangezien partijcongressen vaak zeer veel media-aandacht krijgen (Wauters, 2009) kan het interessant zijn voor jongerenpartijen om hier op een of andere manier een impact op uit te oefenen. Hier vindt namelijk de goedkeuring van het partijprogramma plaats waardoor ze eigen standpunten onder de aandacht kunnen brengen. Bovendien is het partijcongres in de meeste partijen toegankelijk voor alle leden. Er is hier met andere woorden een lage drempel om het woord te voeren en militanten proberen te overtuigen van hun standpunten (Wauters & Kern, 2017). In het verleden hebben ook sommige jongerenvoorzitters het woord gekregen op het partijcongres van hun moederpartij het belang van dit kanaal benadrukt.

1.4. Lokale afdelingen

Wanneer er wordt gesproken over politieke partijen dan gebeurt dit vaak met de focus op het nationale niveau. Politieke partijen hebben echter ook lokale afdelingen die van groot belang zijn binnen de democratie aangezien het lokale niveau vaak het eerste aanspreekpunt is voor de burger. Onderzoek van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG) uit 2018 toont aan dat het vertrouwen van de burger inderdaad het grootst is in het lokale bestuursniveau net omdat dit het meest nabije bestuursniveau is. Burgers hebben dan ook het gevoel dat het lokale niveau het meest bereikbare en efficiënte niveau is om bepaalde problemen aan te pakken (De Rynck & Van Alsenoy, 2017). Bovendien hebben recente hervormingen geleid tot decentralisatie van bevoegdheden naar het lokale bestuursniveau wat neerkomt op meer beleidsvrijheid en autonomie voor de lokale besturen (De Rynck & Van Alsenoy, 2017). Het spreekt voor zich dat dit ook het belang en de relevantie van lokale afdelingen van politieke partijen verhoogt (Heyerick & Steyvers, 2017).

Onderzoek van Deschouwer en Rihoux (2008) bevestigt de toenemende autonomie van lokale partijafdelingen tegenover de nationale partij en haar bestuur. Hun besluit is dat “lokale afdelingen steeds meer hun eigen leven leiden en dat doen in functie van de gemeenteraadsverkiezingen” (Deschouwer & Rihoux, 2008). Omwille van deze verschillende redenen, zetten ook politieke jongerenpartijen in op lokale afdelingen als eerste aanspreekpunt in een bepaalde stad, regio of streek. In het verleden waren deze afdelingen vooral terug te vinden in de grote studentensteden maar de laatste jaren is dit geëvolueerd (Hulst, 2012). Lokale afdelingen van politieke jongerenpartijen zijn vandaag de dag verspreid over heel Vlaanderen en kunnen dan ook een belangrijke rol spelen in de beïnvloeding van de moederpartij op nationaal niveau.

1.5. Verschillende secties van politieke partijen

Naast de lokale afdelingen van politieke partijen zijn deze vaak nog opgedeeld in verschillende secties. Dit komt omdat er ongelijkheden bestaan in de vertegenwoordiging van bepaalde groepen. Zo zijn het vooral hoog opgeleide mannen van middelbare leeftijd die deelnemen aan klassieke vormen van participatie (Marien, Hooghe, & Quintelier, 2010). Om te kunnen spreken van een representatieve democratie is het echter belangrijk dat zoveel mogelijk groepen binnen de samenleving vertegenwoordigd worden. Bovendien is de rekruteringsfunctie van politieke partijen vooral een gegeven dat zich afspeelt binnen de verschillende afdelingen. Deze afdelingen nemen vervolgens de vertegenwoordiging van bepaalde zeer specifieke groepen in de maatschappij op zich (Celis, Erzeel, & Mügge, 2015). Dit impliceert dat het parlement niet altijd een representatieve weergave is van de bevolking omdat bepaalde groepen zoals vrouwen, jongeren, senioren of mensen met een etnische afkomst ondervertegenwoordigd zijn (Marien, Hooghe, & Quintelier, 2010).

1.5.1. Vrouwenafdeling

Een eerste type afdeling die besproken wordt, is de vrouwenafdeling. Onderzoek heeft namelijk aangetoond dat deze een noemenswaardige invloed uitoefent op de moederpartij. Bovendien hebben vrouwenafdelingen een belangrijke rol gespeeld in het overwinnen van enkele obstakels voor vrouwen in de politieke wereld (Fiers, et al., 2006). Ze zorgen ervoor dat er bij het nemen van beslissingen en uitvoeren van beleid meer rekening wordt gehouden met de belangen van vrouwen. Voorts hebben ze door druk te zetten op de moederpartij ervoor gezorgd dat er een toename is van het aantal vrouwelijk verkozen volksvertegenwoordigers (Kittilson, 1999).

Ook binnen Belgische politieke partijen hebben vrouwenafdelingen een belangrijke rol gespeeld wat betreft de aanwezigheid van vrouwen op kieslijsten en in partijstructuren (Van Molle & Gubin, 1998). Een van de bekendere vrouwenafdelingen is 'Vrouw en maatschappij' die werd opgericht als afdeling van het toenmalige CVP en vandaag de dag een autonome beweging is die deel uitmaakt van alle partijorganen van de christendemocratische partij CD&V (Vrouwenmaatschappij.be, sd). Deze afdeling was belangrijk voor de representatie van vrouwen in de politiek. Zo heeft ze tussen 1971 en 1978 gezorgd voor een verviervoudiging van het aantal vrouwelijke CVP-parlementsleden en drukte het minimumquota door voor vrouwen in het partijbestuur (Fiers, et al., 2006). Vrouw en maatschappij heeft binnen CD&V een belangrijke impact omdat hun bestaan vastgelegd is in de partijstatuten. Zo ondersteunen ze onder andere vrouwen binnen de partij om op een beter verkiesbare plaats op de kieslijst te geraken (Fiers, et al., 2006). Bij de socialistische en liberale strekkingen, verliep de inburgering van een vrouwenafdeling veel moeizamer dan bij de christendemocraten (Fiers, et al., 2006). In tegenstelling tot bijvoorbeeld jongerenafdelingen, beschikt niet elke politieke partij over een afzonderlijke vrouwenafdeling.

De kanalen waarmee vrouwenafdelingen politieke partijen proberen te beïnvloeden zijn echter een vrij onbeschreven blad. Volgens Hooghe (1994) komt dat doordat de meeste vrouwenafdelingen autonome bewegingen zijn die vaak in mindere mate toegang hebben tot hogere instanties. Gebruik maken van directe beïnvloedingskanalen (cf. infra) is bijgevolg moeilijker voor vrouwenafdelingen. Om toch in zekere mate gehoord te worden en de moederpartij te beïnvloeden, trachten vrouwenbewegingen vooral veel leden te mobiliseren. Daarenboven zetten ze campagnes op poten en formuleren ze zelf standpunten in aanloop naar verkiezingen die ze via de media onder de aandacht trachten te brengen (Fiers, et al., 2006). Toch is het bestaan van vrouwenafdelingen minder uitgesproken en bekend dan de jongerenafdeling. Dit komt omdat veel partijen ervoor gekozen hebben om interne partijquota op te nemen in de partijstatuten wat betreft de vrouwelijke vertegenwoordiging. Deze interne partijquota zijn een gevolg van de jarenlange strijd van vrouwenafdelingen voor een grotere vertegenwoordiging binnen de politiek (Fiers, et al., 2006).

1.5.2. Jongerenafdeling

Een volgende afdeling die in bijna elke politieke partij voorkomt, en in het kader van dit onderzoek extra zal worden belicht, zijn de politieke jongerenorganisaties. Jongerenpartijen laten jongeren kennis maken met de ideologie van de partij. Ze fungeren tevens als een soort leerschool waar jongeren hun eerste stappen zetten in de wereld van de politiek en hierbij reeds op jonge leeftijd politieke kennis vergaren en aan de uitbouw van hun netwerk beginnen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004).

Politieke jongerenpartijen kunnen verschillende gedragingen vertonen. In sommige gevallen gedraagt een politieke jongerenpartij zich eerder passief waarbij ze optreden als een volger van de eigen moederpartij (Devos, 2017). Hulst (2012) formuleert dit als ‘werkmieren’ van de moederpartij waarbij de standpunten en de ideologie van de moederpartij moeiteloos worden overgenomen zonder dat de beslissingen van de moederpartij in vraag worden gesteld. Aan de andere kant kan een politieke jongerenpartij ook zeer actief gedrag gaan vertonen waarbij ze de beslissingen van de moederpartij wel degelijk in vraag durft te stellen en te bekritisieren. Standpunten worden niet zomaar blind overgenomen maar de jongerenafdeling probeert via verschillende wegen een invloed uit te oefenen op het beleid van de moederpartij en de koers dat deze vaart (Devos, 2017). Dit type gedrag kan op zijn beurt worden geformuleerd als ‘de luis in de pels’ van de moederpartij (Hulst, 2012). Hoe de jongerenafdeling zich profileert hangt af van verschillende factoren maar hoe dan ook kunnen politieke jongerenpartijen potentieel enkele belangrijke functies vervullen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004).

1.6. Functies van politieke jongerenpartijen

In de studie van Hooghe, Stolle en Stouthuysen (2004) wordt gesteld dat ook politieke jongerenpartijen enkele belangrijke functies vervullen. Meer bepaald gaat het over de rekruteringsfunctie, de ideologisch-innoverende functie en de vormings- en socialisatiefunctie (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Ook Hulst (2012) beschrijft in zijn studie twee belangrijke functies van politieke jongerenpartijen waarvan de doorstroomfunctie in grote mate gelijkenissen vertoont met de rekruteringsfunctie. Daarbovenop komt ook nog de articulatiefunctie. Deze functie houdt de manieren in waarop jongeren vertegenwoordigd worden zowel binnen als buiten de partij en kan gekoppeld worden aan de ideologisch-innoverende functie (Hulst, 2012). Ondanks het aangetoonde belang van jongerenpartijen, is er de laatste jaren toch wat druk ontstaan op de functies die ze uitoefenen. Deze functies krijgen dan ook iets minder invulling dan vroeger, mede door het feit dat jongerenpartijen vandaag de dag kleiner in omvang zijn dan pakweg dertig jaar geleden (Hooghe, Stolle & Stouthuysen, 2004).

De rekruteringsfunctie: deze specifieke functie werd reeds besproken als functie van politieke partijen door zowel Heywood en Katz die aanhaalden dat politieke partijen mensen opleiden en laten doorstromen om bepaalde taken uit te oefenen en posities in te nemen binnen het besluitvormingsproces. De studie van Hooghe, Stolle en Stouthuysen (2004) toont aan dat deze functie grotendeels ingevuld wordt door de jongerenafdelingen van politieke partijen. Een groot deel van het aantal ondervraagde lokale mandatarissen is zijn of haar politieke carrière gestart bij de jongerenafdeling van de politieke partij waar ze nog steeds lid van zijn (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). De rekruteringsfunctie komt echter onder druk te staan omdat politieke partijen vandaag de dag steeds minder hun rol als traditionele ledenbeweging opnemen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004), mede door de trend van het dalend ledenaantal waar ze de laatste decennia mee te maken krijgen. Een kanttekening is dat deze studie van Hooghe, Stolle & Stouthuysen dateert van 2004. Ondertussen hebben echter heel wat veranderingen plaatsgevonden in het politieke landschap: politieke partijen zijn veranderd en er is een belangrijke staats hervorming doorgevoerd. Aangezien het hier dus gaat om een ietwat verouderde studie, is het interessant en relevant enkele aspecten van ervan opnieuw te onderzoeken.

Daarnaast beschrijft Hulst (2012) de *doorstroomfunctie* van politieke jongerenpartijen, dewelke in grote mate overeenkomt met de beschreven rekruteringsfunctie. Dit houdt in dat jongerenpartijen een 'kweekvijver' zijn voor politiek talent en ervoor zorgen dat dit talent uiteindelijk doorstroomt naar de moederpartij om daar een mandaat op zich te nemen (Hulst, 2012). Uit de resultaten van deze studie blijkt echter wel dat de doorstroom van jongerenpartijen naar de moederpartij doorheen de jaren gedaald is (Hulst, 2012). Een verklaring hiervoor is waarschijnlijk het dalend ledenaantal van zowel jongerenpartijen als moederpartijen (cf. infra 'dalend ledenaantal jongerenpartijen').

De ideologisch-innoverende functie is de tweede functie van politieke jongerenpartijen die tijdens de studie naar voor komt, zij het iets minder nadrukkelijk dan de rekruteringsfunctie. De ideologisch-innoverende functie houdt in dat jongerenpartijen een rol hebben gespeeld tijdens de ideologische ontwikkeling en verandering van de moederpartij (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Dit komt omdat jongeren vaak een ander beeld hebben van de maatschappij en bepaalde ingewikkelde thema's vanuit een andere invalshoek bekijken. Dit heeft mede te maken met de positie die jongerenpartijen innemen omtrent bepaalde onderwerpen. Daarnaast kunnen ze ook maatschappelijke thema's aan het licht brengen waar de moederpartij zich niet van bewust is maar in de toekomst wel meer op zal focussen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Dit heeft dan weer te maken met 'saliency' of het belang dat jongerenpartijen hechten aan een bepaald thema. Het belang van de jongerenpartij is hier superieur aan het belang dat de moederpartij hecht aan dat bepaalde thema waardoor de jongerenpartij het nodig vindt de moederpartij hierop te wijzen. Opvallend is dat de meeste respondenten tijdens de studie aangaven dat jongerenafdelingen in het verleden vaak hebben gezorgd voor radicalisering van partijstandpunten. Bovendien is de overgrote meerderheid ervan overtuigd dat jongerenafdelingen zeer belangrijk zijn in het toekomstig bestaan van de moederpartij (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Ook de ideologisch-innoverende functie komt onder druk te staan omdat politieke partijen een samenhangend ideologisch kader steeds minder belangrijk vinden (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Dit maakt dat ook jongerenpartijen net zoals hun moederpartij te maken krijgen met een trend van dalend lidmaatschap.

Hulst (2012) koppelt aan deze ideologisch-innoverende functie de *articulatiefunctie* die een ietwat andere insteek hanteert. Deze functie betreft het verdedigen van de belangen van jongeren binnen de moederpartij. Dit kan op verschillende manieren invulling krijgen door bijvoorbeeld een delegatie af te vaardigen op het fractie-en partijbureau, door invloed uit te oefenen in verschillende commissies of door de druk op te voeren in de media (Hulst, 2012). Deze articulatiefunctie sluit dus nauw aan bij verschillende kanalen die jongerenpartijen kunnen en zullen hanteren.

Toch is er een vrij grote algemene tevredenheid bij politieke mandatarissen over het bestaan van jongerenafdelingen net omdat zij soms een andere kijk hebben op bepaalde maatschappelijke thema's. Het is dan ook via de ideologisch-innoverende functie dat jongerenpartijen een invloed kunnen of proberen uit te oefenen op het beleid en de richting van de moederpartij. Het is met andere woorden belangrijk om verder in deze studie rekening te houden met hoe jongerenpartijen deze functie gebruiken om de programmatorische functie van de moederpartij te beïnvloeden.

De vormings- en socialisatiefunctie hangt tot slot nauw samen met de rekruteringsfunctie en gaat over het feit dat jongeren op een vroege leeftijd betrokken worden bij debatten over politieke thema's en dat ze met andere woorden op jonge leeftijd een eigen politieke mening vormen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Een groot voordeel hiervan is dat leden van jongerenpartijen op die manier eerder kunnen beginnen aan de uitbouw van een netwerk (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Deze functie zorgt er dan ook voor dat leden van politieke partijen, die zijn doorgestroomd vanuit de jongerenafdeling, gemiddeld op een vroegere leeftijd een uitvoerend mandaat bekomen dan leden die geen lid waren van een jongerenpartij. Dit komt omdat zij pas op latere leeftijd kunnen beginnen aan de uitbouw van hun politieke netwerk (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004).

1.7. Politieke jongerenpartijen in Vlaanderen

Bovenstaande functies tonen aan dat politieke jongerenpartijen vaak een belangrijke rol hebben en een bepaalde invloed kunnen uitoefenen op de moederpartij. In het verleden is ettelijke keren gebleken dat de jongerenorganisaties voor een bepaalde partijvernieuwing gezorgd hebben door nieuwe maatschappelijke thema's te introduceren (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004), alsook de standpunten van de partij over bepaalde actuele en reeds bestaande thema's hebben bijgestuurd. Omdat politieke partijen het belang van jongerenorganisaties al snel inzagen, kennen deze reeds geruime tijd hun bestaan binnen de politieke wereld.

Reeds in 1891 richtte de toenmalige Belgische Socialistische partij haar jongerenafdeling op, welke in de jaren 1930 furore maakte met meer dan 25.000 leden (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Tien jaar na de oprichting van de socialistische jongerenafdeling, volgde ook de liberale partij met de oprichting van een eigen jongerenafdeling. Ook deze kende haar beste periode in de jaren 1930 met meer dan 20.000 leden (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). De Christendemocratische strekking met de toenmalige Christelijke Volkspartij (CVP) richtte pas later, begin jaren 50, haar eigen jongerenafdeling op. Heel wat politieke zwaargewichten lanceerden hun politieke carrière binnen een jongerenpartij: zo was toenmalig eerste minister Guy Verhofstadt voorzitter van de liberale jongerenpartij tussen 1979 en 1981 waar hij bovendien een enorme invloed had op het gevoerde beleid van de liberale moederpartij. Ook christendemocratische kopstukken Wilfried Martens en Jean-Luc Dehaene, beide ex-eerste ministers, waren ooit voorzitter van de christendemocratische jongerenpartij (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). Er zijn echter ook recentere voorbeelden te vinden zoals Kristof Calvo die een lange periode fractieleider voor Groen-Ecolo was in het parlement. Alsook Sammy Mahdi als ex-voorzitter van Jong CD&V en huidig staatsecretaris voor asiel en migratie. Bovendien was Mahdi runner-up bij de voorzittersverkiezingen van CD&V in 2019 na Joachim Coens.

Een goed voorbeeld dat jongerenpartijen wel degelijk invloed kunnen uitoefenen op de moederpartij komt van CVP. Onder leiding van Wilfried Martens hechtte de christendemocratische jongerenpartij een groot belang aan de Vlaamse identiteit. Later, toen Martens premier werd, vond er in België een institutionele hervorming plaats richting meer bevoegdheden voor gemeenschappen en gewesten (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). De huidige politieke partijen zien dan ook het belang in van het bestaan van de jongerenafdeling om politieke steun te verwerven van een belangrijke groep binnen de maatschappij. Deze beweegreden is bovendien terug te vinden bij de discussie omtrent de functies van politieke partijen waar het belang van jongerenpartijen wordt aangehaald door verschillende politieke mandatarissen. Het feit dat politieke zwaargewichten zoals Martens, Dehaene of Verhofstadt het als ex-leden van jongerenpartijen schopten tot eerste minister toont het belang van de rekruteringsfunctie aan. Het voorbeeld van CVP toont dan weer het belang en de functionaliteit van de ideologisch-innoverende functie aan. Dit heeft tenslotte geleid tot een verandering in denken met meer aandacht naar de Vlaamse identiteit binnen de partij.

Politologen zijn echter in mindere mate overtuigd van het belang van jongerenpartijen aangezien zij de laatste decennia, net zoals de moederpartijen, te maken krijgen met een dalend lidmaatschap (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). De studie van Offe & Fuchs (2002) toont aan dat het lidmaatschap van politieke jongerenpartijen sneller daalt dan dat van de moederpartijen. Een daling van het ledenaantal kan er bovendien voor zorgen dat de invloed op zowel moederpartij als het gevoerde beleid afneemt (Offe & Fuchs, 2002). Er zijn verschillende evoluties op te merken wat betreft het dalend lidmaatschap en één daarvan heeft te maken met de leeftijd van leden. Over het algemeen gaan jongere personen minder snel een lidmaatschap aan bij een politieke partij dan iets oudere personen (Scarrow & Gezgor, 2010). Volgens Whiteley (2010) zijn hiervoor verschillende verklaringen te vinden. Een eerste verklaring is dat de mate waarin staten regulerend optreden hier een belangrijk aandeel in hebben. Zo zijn politieke partijen nauwer verbonden met de staat en gaan ze professioneler te werk. Ze hebben het gevoel dat ze vrijwilligers makkelijker kunnen negeren maar toch vragen ze hen meer regelgevende taken op zich te nemen (Whiteley, 2010). Bovendien is er de trend ontstaan dat de partijtop te weinig aandacht schenkt aan het aanwerven en behouden van nieuwe leden omdat ze het gevoel hebben dat hun bestaan is verzekerd door de belastingbetaler (Whiteley, 2010). Een tweede reden is dat er, in vergelijking met vroeger, veel meer mogelijkheden zijn om politiek te participeren. Het zijn vooral deze nieuwe participatievormen die populair zijn bij de jongere generaties en daar hoort partijlidmaatschap nu eenmaal niet bij (Whiteley, 2010).

Een steeds hoger aandeel partijleden heeft reeds een gevorderde leeftijd. De oorzaak van de daling van het ledenaantal bij politieke partijen ligt dus eerder aan het gebrek van aantrekken van nieuwe, jonge leden dan het verlies van de bestaande, ietwat oudere leden (Scarrow & Gezgor, 2010).

1.7.1. Dalend ledenaantal jongerenpartijen

Deze trend van het dalend lidmaatschap bij politieke partijen, is ook waar te nemen bij de jongerenpartijen in verschillende landen. Hooghe, Stolle & Stouthuysen (2004) hebben onderzocht hoe dit precies zit bij de drie traditionele jongerenpartijen in Vlaanderen. Algemeen kan geconcludeerd worden dat de drie traditionele jongerenpartijen een enorm verlies hebben geleden wat hun aantal leden betreft. Waar de drie jongerenpartijen in de jaren 1980 samen nog goed waren voor meer dan 25.000 leden, was dit in 2003 reeds gekrompen tot minder dan 10.000 leden. Dit komt overeen met een verlies van maar liefst 60%. Wat de socialistische jongerenpartij betreft was hun aantal leden in 2003 zelf afgenomen tot minder dan 1000 wat in schril contrast staat met de 25.000 leden van haar hoogdagen (Hooghe, Stolle, & Stouthuysen, 2004). De cijfers uit deze studie zijn echter al verouderd en daarom is het interessant om de huidige ledenaantallen van politieke jongerenpartijen in kaart te brengen. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ledenaantallen van de zeven Vlaamse politieke jongerenpartijen tussen 2019 en 2020.

Jongerenpartij	Aantal leden
Vlaams Belang jongeren	3056
Jong N-VA	4039
Jong VLD	1425
Jong CD&V	3293
Jongsocialisten	2800
Jong Groen	4336
COMAC (jongerenpartij PVDA)	800

Tabel 1: Ledenaantallen Vlaamse jongerenpartijen 2019-2020 (Bron: persoonlijke communicatie)

Uit deze cijfers blijkt dat de drie traditionele jongerenpartijen samen ongeveer een 7.500 leden hebben. Dit is eigenlijk een bevestiging van de studie van Hooghe, Stolle & Stouthuysen (2004) dat de hoogdagen wat betreft ledenaantallen voor jongerenpartijen achter de rug liggen. De drie klassieke jongerenpartijen kennen sinds 2003 samen slechts een kleine daling. Bovendien valt op te merken dat de socialistische jongerenpartij (Jongsocialisten) hun ledenaantal zelf heeft kunnen opkrikken in vergelijking met 2003.

Ook de traditionele moederpartijen worden de laatste decennia geconfronteerd met een daling van het aantal leden (Wauters, 2017). Aan de andere kant zijn er ook enkele 'nieuwe' politieke partijen die wel een toename kennen van het aantal leden (Wauters, 2017). Hun winsten lopen echter niet gelijk met de verliezen van de traditionele partijen wat maakt dat de algemene trend in België betreffende politiek lidmaatschap dalend is (Wauters, 2017). Opmerkelijk is wel dat de evolutie van lidmaatschap tussen jongerenpartij en moederpartij vrij gelijkaardig verloopt.

Zoals de tabel aantoont, is Jong N-VA de op een na grootste jongerenpartij met een 4000 tal leden. Ook de moederpartij N-VA kende tussen 2010 en 2012 een groeiend aantal leden (Wauters, 2017). Later, in 2018, was het Jong Groen die met meer dan 5000 leden de grootste jongerenpartij van Vlaanderen was. Dit aantal is echter licht gedaald tot 4300 leden maar Jong Groen blijft wel de grootste Vlaamse jongerenpartij. Niet toevallig zijn de partijen Groen en N-VA twee zogeheten ‘nieuwe’ partijen die geen daling maar wel een stijging in hun lidmaatschap hebben gekend (Wauters, 2017). Toch is het ontegensprekelijk dat de huidige ledenaantallen van jongerenpartijen mijlenver verwijderd liggen van deze uit de periode waar jongerenpartijen van traditionele strekkingen hoge toppen scheerden met meer dan 25.000 leden.

Deze daling is te wijten aan een verminderde interesse in klassieke vormen van participatie bij jongeren. Marien, Hooghe & Quintelier (2010) deden onderzoek naar ongelijkheid binnen niet-geïnstitutionaliseerde vormen van participatie. Verschillende persoonlijkheidskenmerken werden hierbij in kaart gebracht waaronder ook leeftijd. Uit hun onderzoek blijkt dat jongeren minder snel dan ouderen zullen deelnemen aan klassieke vormen van participatie zoals bijvoorbeeld het aangaan van partijlidmaatschap. Wel kwam naar voor dat jongeren vaker deelnemen aan niet geïnstitutionaliseerde vormen van participatie zoals bijvoorbeeld petitie of boycots (Dalton, 2007; Marien, Hooghe & Quintelier, 2010; Whiteley, 2010; Sloam, 2013). Politieke kennis van jongere generaties is vaak geringer dan deze van oudere generaties. Bovendien willen jongeren zich minder binden aan een specifieke partij. Het feit dat politieke partijen dan ook nog eens meer dan vroeger verbonden/gebonden zijn aan de staat, zorgt ervoor dat jongeren zich minder kunnen vereenzelvigen met het gegeven van partijlidmaatschap (Whiteley, 2010). Bovendien gaat, afhankelijk van de vorm, de politieke participatie van de jongere generaties veel sneller achteruit dan de politieke participatie van de oudere generaties (Pirie & Worcester, 2000). Dat is vooral het geval bij de traditionele vormen van participatie.

Om te bepalen of burgers inderdaad zullen participeren, speelt het begrip ‘efficacy’ een belangrijke rol. Dit slaat op het feit dat mensen het gevoel hebben dat ze voldoende capaciteiten hebben om te participeren en dat hun participatie uiteindelijk ook een invloed zal hebben op het finale resultaat (Wauters, 2016). Deze ‘efficacy’ ligt lager bij jongeren en vrouwen waardoor zij ondervertegenwoordigd zijn als het gaat over vormen van directe participatie (Li & Marsh, 2008). De efficacy en de mate waarin jongeren participeren is wel degelijk van belang om een invloed uit te kunnen oefenen op de moederpartij. Het spreekt voor zich dat jongeren meer invloed zullen hebben wanneer ze effectief participeren door bijvoorbeeld een lidmaatschap bij een politieke jongerenpartij aan te gaan. Voor het verdere verloop van deze studie is het echter belangrijk om in kaart te brengen wat er precies bedoeld wordt met het beïnvloeden van de moederpartij en via welke wegen deze beïnvloeding kan plaats vinden.

2. Belangengroepen

Binnen de reeds bestaande literatuur is het moeilijk om een consensus definiëring van het begrip belangengroep terug te vinden. Toch bevatten de vele geformuleerde definities enkele gemeenschappelijke kenmerken. Een eerste wederkerend kenmerk bij de afbakening van het begrip belangengroepen is het feit dat dit bepaalde groepen binnen de maatschappij zijn die een verandering in het beleid proberen te verwezenlijken. Ten tweede gaat het steeds over groepen/organisaties die een brug proberen te vormen tussen burger en bestuur.

Binderkrantz (2008) maakt het onderscheid tussen belangengroepen en politieke partijen. Een belangengroep is volgens Binderkrantz een organisatie die gericht is op het verdedigen van de belangen van haar leden door een invloed uit te oefenen op de politieke besluitvorming. Het grote verschil tussen beide situeert zich dan ook in de mate van beleidsverantwoordelijkheid die wordt nagestreefd. Waar belangengroepen niet op zoek zijn naar beleidsverantwoordelijkheid en het effectief nemen van beslissingen, is dat bij politieke partijen overduidelijk wel het geval. Dit komt tot uiting in het feit dat leden van politieke partijen zich kandidaat stellen voor verkiezingen terwijl leden van belangengroepen dat doorgaans niet doen. Het is met andere woorden niet eenvoudig om jongerenpartijen consequent onder te brengen in één bepaalde categorie. Sommige jongerenpartijen maken integraal deel uit van hun eigen moederpartij waarbij bepaalde leden effectief kandidaat zijn bij verkiezingen. Andere jongerenpartijen zijn dan weer volwaardige en onafhankelijke vzw's die een geheel eigen werking hebben los van de moederpartij. Dit zijn twee totaal verschillende manieren van werken wat er tevens voor zorgt dat de invloed die de politieke jongerenpartij op haar moederpartij uitoefent, verschillend is (Van Hauwemeiren, persoonlijke communicatie, 24/11/2020).

Deze iet wat onduidelijke en moeilijke positie van jongerenpartijen heeft tevens een impact op de manier van beïnvloeden. Door de programmatorische functie van de moederpartij te beïnvloeden, zullen jongerenpartijen in zekere mate een onrechtstreekse invloed kunnen uitoefenen op het overheidsbeleid. De focus van dit onderzoek ligt echter niet op het feit hoe jongerenpartijen het overheidsbeleid beïnvloeden maar wel hoe ze het beleid van de eigen moederpartij beïnvloeden. Een ruime interpretatie van het begrip belangengroep, laat toe om jongerenpartijen te beschouwen als belangengroepen die proberen om het beleid van politieke partijen te beïnvloeden. Zo wordt er tevens een invloed op het beleid uitgeoefend, zij het niet op dat van de overheid maar wel op dat van de eigen moederpartij. Hoewel politieke jongerenpartijen per definitie geen echte belangengroepen zijn, is het toch belangrijk en relevant om dit begrip te kaderen. Het laat namelijk toe bepaalde inzichten en theorieën betreffende beleidsbeïnvloeding door belangengroepen mee te nemen in de analyse over en te projecteren op jongerenpartijen.

2.1. Beleidsbeïnvloeding

In huidige Westerse democratieën, vindt beleidsbeïnvloeding vooral plaats achter de schermen. Hierin is een belangrijke rol weggelegd voor het primaat van de politiek waarbij politieke partijen enorm veel belang hechten aan hun autonome en onafhankelijke besluitvorming. In combinatie met het gegeven dat organisaties veel minder dan vroeger samenwerkingen en banden aangaan met bepaalde politieke partijen, zorgt dit voor een gewijzigde manier van beïnvloeding (Katz & Mair, 1995). Hoe dan ook vindt er in eender welke democratie beïnvloeding plaats. Het zijn de verschillende belangengroepen die bij politici lobbyen en de publieke opinie trachten te beïnvloeden via mobilisatie van burgers en/of mediacampagnes (Binderkrantz, 2008). Politieke partijen krijgen echter te maken met een heel aantal verschillende belangengroepen die overigens niet allemaal over evenveel middelen beschikken. Dit heeft als gevolg dat bepaalde groepen minder druk kunnen uitoefenen dan anderen om daadwerkelijk een verandering te verwezenlijken (Binderkrantz, 2008). Concreet kan beleidsbeïnvloeding omschreven worden als: *“Het handelen of uitoefenen van druk door belangengroepen dat ervoor zorgt dat het beleid een andere vorm aanneemt dan wanneer deze handeling niet zou hebben plaatsgevonden”* (Van Mil & Van Mierlo, 1988).

2.2. Strategieën ter beïnvloeding

Het begrip beleidsbeïnvloeding is een veelvuldig bestudeerd begrip waarbij reeds tal van mogelijke strategieën, die belangengroepen kunnen hanteren, werden geformuleerd. Het begrip strategie kent zijn ontstaan in de Bestuurskunde en het publiek management en heeft, in tegenstelling tot wat velen denken, geen bedrijfseconomische oorsprong (George, 2020). Vanuit etymologisch standpunt bekeken, is het begrip strategie afkomstig van het Griekse woord ‘strategos’ wat legeraanvoerder betekent (George, 2020). Voorts kan dit begrip gelinkt worden aan het plannen en vernietigen van vijanden. Dit toont aan dat strategieën een uitgebreide geschiedenis kennen binnen de militaire oorlogsvoering (George, 2020).

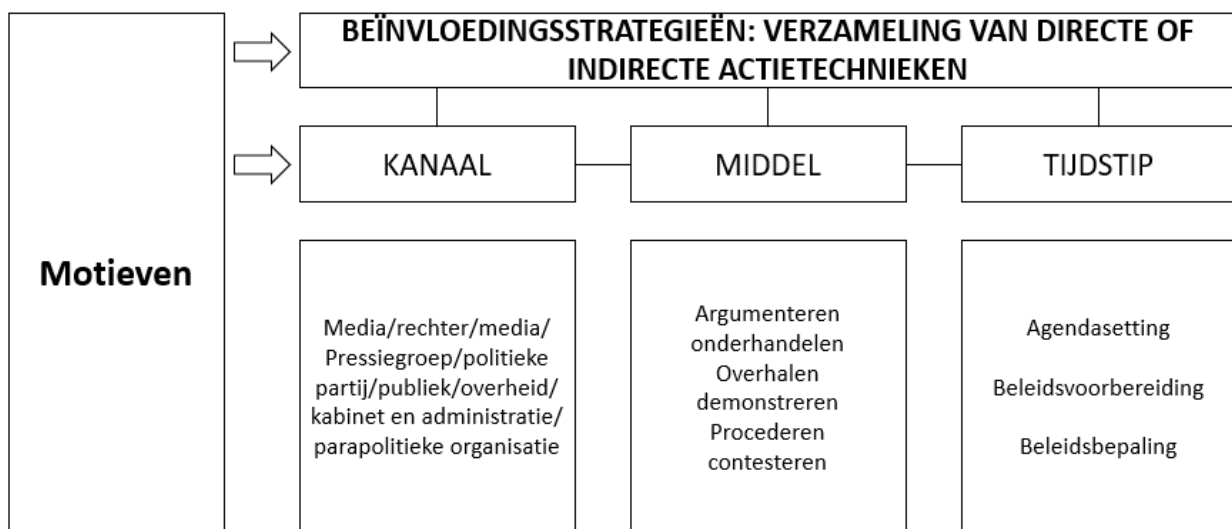
Later zou het begrip strategie ook worden toegepast in de publieke en private sector. Een van de meest gerenommeerde omschrijvingen van het begrip strategie is afkomstig uit de studie van Mintzberg (1987) waarin hij de 5P's van strategie bespreekt:

- Strategie is een **plan** en duidt op het feit dat je als organisatie een bepaalde handeling bewust uitvoert en dat je deze ook vaak bewust zal neerpennen.
- Strategie is een **patroon** wat gaat over de acties en gedragingen van de organisatie die ervoor zorgen dat het plan daadwerkelijk geïmplementeerd wordt.
- Strategie is een **positie** heeft dan weer betrekking op het inhoudelijke aspect waarbij de organisatie zich duidelijk gaat positioneren tegenover de omgeving.

- Strategie is een **perspectief** gaat over de algehele visie op de organisatie en haar omgeving die de activiteiten van de organisatie vormgeven.
- Strategie is een **'ploy'** wat eenvoudigweg beschreven kan worden als het bedenken van een list/strategie waarbij je de tegenstander probeert te verschalken.

Vervolgens heeft George (2020) hier nog een zesde P aan toegevoegd namelijk strategie is ook **politiek**. Hiermee bedoelt George dat het politieke aspect zeer belangrijk is voor de publieke context en dat er bij het bepalen van de strategie rekening moet worden gehouden met het democratische karakter van de maatschappij.

Vooraf de aspecten 'patroon, perspectief en positie' zijn interessant voor het verdere verloop van deze studie. Ten eerste strategie als een patroon dat vooral focust op de strategie die door de organisatie daadwerkelijk gerealiseerd is (Heene, 2005, pp.76). Bij het verdere verloop van deze studie is het dan ook de bedoeling om na te gaan welke kanalen door jongerenpartijen effectief aangewend en dus gerealiseerd worden ter beïnvloeding van de moederpartij. Kanalen ter beïnvloeding zijn, naast middelen en tijdstip, één van de drie componenten die Vander Elst (2010) onderscheidt als onderdeel van beïnvloedingsstrategieën (figuur 1). Ten tweede is het ook perspectief een belangrijk gegeven. Dit uit zich in het feit dat jongerenpartijen standpunten moeten innemen over gebeurtenissen in hun omgeving en hun visie hieraan moeten aanpassen. Dit kan eventueel gevolgen hebben voor de keuze van het type kanaal via hetwelk ze de moederpartij trachten te benaderen. Tot slot is ook de positie van de jongerenpartij van belang en dat heeft dan vooral betrekking op hoe ze zich positioneren tegenover de moederpartij (cf. supra: luis in de pels of werkmieren?). De drie verschillende componenten van beïnvloedingsstrategieën die Vander Elst (2010) onderscheidt, worden in volgend deel elk afzonderlijk besproken.

Figuur 1: Beïnvloedingsstrategieën volgens Vander Elst (2010)

2.2.1. Kanalen ter beïnvloeding

Binderkrantz (2004) maakt een onderscheid tussen twee grote groepen kanalen ter beïnvloeding van beleid, namelijk de directe en indirecte kanalen. Bij **directe kanalen** benaderen belangengroepen besluitvormers op een rechtstreekse manier om een eventuele aanpassing van het beleid te verwezenlijken. Hierbij wordt het onderscheid gemaakt tussen het benaderen van de administratie (*administrative strategy*) en het benaderen van volksvertegenwoordigers of andere besluitvormers (*parliamentary strategy*). In het kader van deze masterproef is het echter belangrijk deze theorieën te vertalen naar een intra-partij context. Eerder werden reeds de verschillende actoren van politieke partijen beschreven die mogelijks als toegangskanaal kunnen dienen voor jongerenpartijen. Het zijn deze actoren die dan ook gekoppeld kunnen worden aan het onderscheid waarvan Binderkrantz gewag maakt. Wanneer de *administrative strategy* vertaald wordt naar een intra-partij context, dan is het vooral de partijstudiedienst die hier een belangrijke rol speelt. Andere actoren zoals de partijvoorzitter, het partijbureau of het partijcongres, worden dan weer eerder aan de vertegenwoordigende kanalen of *parliamentary strategy* verbonden. Deze actoren zijn namelijk de vertegenwoordigende en leidinggevende organen van politieke partijen die uiteindelijk ook de beslissingen nemen. Bij **Indirecte kanalen** daarentegen zullen belanghebbenden via alternatieve wegen een verandering proberen teweeg brengen. Dit trachten ze te realiseren door burgers te mobiliseren of een bepaalde druk uit te oefenen via de media (Binderkrantz, 2004). Bovendien is er sprake van bepaalde groepen in de maatschappij die zich in een bevoorrechte positie bevinden. Deze positie maakt het eenvoudiger om over te gaan tot het hanteren van directe kanalen. Het zijn vooral de banden die ze hebben met de administratie of politici die dit mogelijk maakt. Andere belangengroepen bevinden zich dan weer in een minder bevoorrechte positie waardoor zij alternatieve beïnvloedingsmethoden moeten hanteren. Druk uitoefenen via de media, in de hoop een verandering teweeg te brengen, geldt hier als geschikt voorbeeld. Het hanteren van indirecte kanalen kan noodzakelijk zijn maar kan tevens een vrijwillige keuze zijn. Verschillende studies hebben echter aangetoond dat het hanteren van directe kanalen vaak tot meer succes leidt dan indirecte (Grant, 2004).

Politieke jongerenpartijen kunnen gedefinieerd worden als bevoorrechte groepen die in rechtstreeks contact staan met politici en beleidsmakers. De bestaande literatuur toont aan dat deze bevoorrechte groepen eerder directe kanalen hanteren om hun doel te bereiken. Dit neemt evenwel niet weg dat zij geen indirecte kanalen kunnen en zullen gebruiken om een invloed uit te oefenen (Binderkrantz, 2004).

BEÏNVLOEDINGSKANALEN			
Directe kanalen		Indirecte kanalen	
Parlementaire kanalen	Administratieve kanalen	Mobilisatie	Media gerelateerde kanalen

Tabel 2: Beïnvloedingskanalen volgens Binderkrantz (2004)

Wel moet er rekening worden gehouden met het feit dat deze kanalen binnen de studie van Binderkrantz (2004) betrekking hebben op belangengroepen die overheidsbeleid trachten te beïnvloeden. Binnen dit onderzoek moet de focus echter verschuiven naar het punt waarop de jongerenpartijen hun eigen moederpartij kunnen beïnvloeden. Het is evenwel perfect mogelijk om deze theorieën toe te passen op de beïnvloeding van de programmatorische functie. Naast de opdeling tussen directe en indirecte kanalen, gevolgd door een verdere opdeling in parlementaire & administratieve alsook media gerelateerd & mobilisatie, haalt Binderkrantz (2004) nog specifieke voorbeelden aan verbonden aan deze categorieën.

Toegepast op de directe parlementaire kanalen, wordt het contacteren van parlementaire commissies, partijvoorzitters, volksvertegenwoordigers of specifieke politieke partijen gezien als mogelijkheden. Voor de directe administratieve kanalen is dat het contacteren van ministers, partijwoordvoerders, ambtenaren, of beleidsmedewerkers en het participeren aan hoorzittingen of inspraakmogelijkheden. Vertaalt naar een intra-partij context zien we opnieuw dat het contacteren van de partijvoorzitter of deelname aan een congres gelinkt kan worden aan de parlementaire kanalen. Het contacteren van de studiedienst, als zijnde de beleidsmedewerkers van politieke partijen kan wederom als administratief kanaal gezien worden binnen een intra-partij context. Bij de indirecte media gerelateerde kanalen spreekt Binderkrantz (2004) dan weer over het contacteren van journalisten, kranten, redacteurs, organiseren van persconferenties, onderzoek voeren en publiceren, sociale media advertenties, reclameboodschappen, etc. Om tot slot nog de kanalen gelinkt aan de mobilisatie te beschrijven zoals het organiseren van debatten, mobiliseren van leden voor betogingen, tekenen van petitie's, etc.

Van Mil en Van Mierlo (1988) beschrijven in hun onderzoek tevens verschillende kanalen die belangengroepen kunnen aanwenden ter beïnvloeding van overheidsbeleid. Zij halen onder andere het contacteren van overheidsinstanties, politieke partijen, de media, rechters, het publiek, andere pressiegroepen of parapolitieke organisaties aan (Van Mil & Van Mierlo, 1988). Toegepast op politieke jongerenpartijen zou dat bijvoorbeeld kunnen betekenen dat ze druk zetten op hun moederpartij door het contacteren van commissies, regering- en/of coalitiepartners van de moederpartij of andere jongerenpartijen om een gezamenlijk signaal te geven richting buitenwereld.

Om dit overzicht over kanalen af te ronden, komen we uit bij de masterproef van Nele Verkest (2013) die een duidelijke definitie geeft van wat nu precies onder kanalen wordt gezien. Ze stelt dat kanalen ter beïnvloeding "*De personen of instanties waarlangs de beleidsbeïnvloeding plaatsvindt*" zijn. Tot slot dient tevens vermeld te worden dat kanalen ter beïnvloeding eigenlijk een onuitputtelijk gegeven zijn. Dit wil zeggen dat er tijdens het onderzoek steeds nieuwe kanalen kunnen opduiken, zonder dat deze in de bestaande literatuur reeds beschreven zijn.

2.2.2. Middelen ter beïnvloeding

Een tweede component die onderdeel uitmaakt van beïnvloedingsstrategieën zijn de middelen ter beïnvloeding. Van Noort (1987) onderscheidt vijf verschillende middelen zonder een specifieke opdeling te maken tussen direct of indirect. Als eerste stelt Van Noort dat het mogelijk is een bepaalde invloed uit te oefenen door middel van het **informer** over en **beargumenteren** van verschillende standpunten. Op deze manier kan op basis van kennis en rationele argumenten begrip worden opgebracht voor het idee van de andere partij (Van Noort, 1987). Deze 'andere' partij heeft rechtstreeks betrekking op het tweede middel die Van Noort beschrijft namelijk het **onderhandelen**. Hij stelt dat door het proces van geven en nemen een uiteindelijke verandering kan plaatsvinden van het oorspronkelijk bedoelde standpunt. Met betrekking op deze studie betekent dit dat de jongerenpartij iets te bieden heeft aan de moederpartij waarmee wordt onderhandeld. Een derde mogelijk middel is **demonstreren** waarbij een grote groep mensen wordt aangesproken om in te gaan tegen een bepaalde beslissing. Ten vierde ziet Van Noort (1987) een mogelijkheid in **procederen**. Hierbij wordt de partij die men wenst te beïnvloeden voor de rechter gedaagd. Tot slot kunnen beslissingen **gecontesteerd** worden waarbij dan op een onconventionele manier zoals bijvoorbeeld een petitie getracht wordt een beïnvloeding en dus verandering te verwezenlijken (Van Noort, 1987).

Ook Vanhoren (1990) voerde onderzoek naar de verschillende kanalen die drukingsgroepen hanteren ter beïnvloeding, al beschrijft zij dit als actiemiddelen. Binnen dit onderzoek lag de focus bovendien op belangengroepen in België. Enkele actiemiddelen die door haar worden beschreven en door jongerenpartijen eventueel aangewend kunnen worden zijn onder andere: contacteren van de partijvoorzitter of andere drukingsgroepen, de pers, gebruik maken van petitie, betogingen, gebruik maken van de economische situatie, zich kandidaat stellen bij de verkiezing, etc. Het onderzoek van Vanhoren (1990) en dat van Van Mil & Van Mierlo (1988), toont aan dat middelen en kanalen binnen de bestaande literatuur vaak door elkaar worden gehaald.

2.2.3. Timing van de beïnvloeding

Een laatste component van beïnvloedingsstrategieën is de timing van de beïnvloeding. In het kader van belangengroepen die het overheidsbeleid trachten te beïnvloeden, heeft dit betrekking op de verschillende fasen in de beleidscyclus. De vijf belangrijkste of meest aangehaalde fasen binnen deze cyclus zijn: agenda setting, beleidsformulering, besluitvorming, beleidsimplementatie en beleidsevaluatie (Howlett, Ramesh, & Perl, 2009). Met betrekking op jongerenpartijen die de moederpartij trachten te beïnvloeden, is dit echter geen relevante opdeling. Binnen deze masterproef wordt er voornamelijk gekeken naar twee momenten van beïnvloeding. Ten eerste de opmaak van het partijprogramma in aanloop naar verkiezingen en ten tweede naar hoe jongerenpartijen tussentijds de moederpartij trachten te beïnvloeden over actuele en onverwachte gebeurtenissen.

3. Beïnvloeding van de programmatorische functie

Binnen het overgrote deel van de literatuur ligt de focus op de kanalen die belangengroepen hanteren ter beïnvloeding van het overheidsbeleid. Hoewel er een onrechtstreekse beïnvloeding van het overheidsbeleid zal plaatsvinden, is het binnen dit onderzoek belangrijker om te focussen op de verschillende manieren die worden gehanteerd ter beïnvloeding van de programmatorische functie. Dit is bovendien een interessant uitgangspunt gezien de veranderingen in het politieke partijlandschap de laatste decennia. Politieke partijen hebben in zekere mate een morele verplichting om bij de invulling van hun programmatorische functie, belangengroepen te contacteren en rekening te houden met hun wensen en behoeften (Schamp, 2018). Bovendien moeten ze hiervoor ook te rade gaan bij hun achterban, waar politieke jongerenpartijen deel van uitmaken (Schamp, 2018). Volgens deze denkwijze zouden jongerenpartijen derhalve automatisch een forum moeten hebben/krijgen waarbij beïnvloeding van de moederpartij mogelijk wordt.

Schamp & Bouteca (2018) voerden onderzoek naar de manier waarop belangenorganisaties politieke partijen proberen te beïnvloeden, hierbij werd tevens rekening gehouden met de programmatorische functie. Voorgaand verkennend onderzoek van Schamp (2016, 2017a, 2017b) bracht aan het licht dat er heel wat belangenorganisaties zijn die voorafgaand aan verkiezingen de programmatorische functie van politieke partijen trachten te beïnvloeden. Er worden drie belangrijke aspecten onderscheiden om deze invloed te kunnen verwezenlijken. Een eerste belangrijk aspect is zorgen voor een goede contactsterkte ofwel de hoeveelheid en nabijheid van contact tussen belangenorganisatie en politieke partij. Een volgend aspect heeft betrekking op de manier van contact wat zowel op een formele als informele manier mogelijk is. De keuze is afhankelijk van situatie tot situatie alsook de traditie die hierover heerst bij belangenorganisatie en politieke partij maar de mogelijke impact van informele contacten mag absoluut niet onderschat worden. Tot slot speelt ook de uiteindelijk gepercipieerde invloed op het gevoerde beleid van de politieke partij een belangrijke rol (Schamp, 2017b).

Binnen het onderzoek van Schamp & Bouteca (2018) wordt aangetoond dat belangenorganisaties wel degelijk een invloed uitoefenen op programmatorische functie van politieke partijen. Daarnaast wordt tevens aangetoond dat het vooral traditionele belangengroepen zijn die de traditionele bestuurspartijen beïnvloeden (Schamp & Bouteca, 2018). Wat echter niet wordt onderzocht zijn de verschillende kanalen die worden gehanteerd om specifiek deze programmatorische functie te beïnvloeden. Bovendien moet de kanttekening worden gemaakt dat binnen dit onderzoek vooral belangengroepen zoals Voka, Unizo, Boerenbond, ACW, etc. aan bod komen en jongerenpartijen niet worden aangehaald. De aspecten contactsterkte en formalisatiegraad van het contact zijn klaarblijkelijk de belangrijkste factoren voor het bepalen van de uiteindelijke invloed.

4. Conclusie literatuuroverzicht

Dit literatuuroverzicht bestaat uit twee grote delen. In het eerste deel werden politieke partijen en hun jongerenafdeling in kaart gebracht terwijl het tweede deel focuste op (beleids)beïnvloeding. Het is belangrijk om op te merken dat het deel omtrent de beleidsbeïnvloeding vooral gericht is op hoe belangenorganisaties vorm trachten te geven aan het overheidsbeleid. Verschillende mogelijkheden ter beïnvloeding van beleid werden hier aangehaald en geclusterd onder de noemer van beïnvloedingstrategieën dewelke is opgedeeld in de componenten kanalen, middelen en timing. Er wordt echter niet zozeer gefocust op hoe jongerenpartijen deze mogelijkheden aanwenden om de programmatorische functie van de moederpartij te beïnvloeden. Derhalve is het belangrijk om deze verschillende kanalen te projecteren op de relatie tussen jongerenpartij en moederpartij.

Zoals reeds eerder aangehaald, proberen belangengroepen een verandering in beleid teweeg te brengen. Binnen deze studie kunnen jongerenpartijen als het ware beschouwd worden als belangengroep van hun eigen moederpartij. Dit is dan ook het standpunt dat zal worden ingenomen. Tenslotte proberen jongerenpartijen via bepaalde wegen een invloed uit te oefenen op hun eigen moederpartij. Hoe ze dit proberen te doen en welke kanalen ze hiervoor hanteren, zal verder onderzocht en in kaart worden gebracht.

HOOFDSTUK II: ONDERZOEKSOPZET

1. Onderzoeksvraag

Uit het theoretisch kader blijkt dat er heel wat mogelijkheden bestaan voor jongerenpartijen om invloed uit te oefenen op hun moederpartij. Tussen al deze verschillende mogelijkheden moeten jongerenpartijen vervolgens een keuze maken om een bepaalde strategie te hanteren en deze invloed te verwezenlijken. In het verdere verloop van deze masterproef zal gefocust worden op één van de eerder beschreven componenten van beïnvloedingsstrategieën, namelijk de kanalen ter beïnvloeding.

Voorts werd binnen het theoretisch kader duidelijk dat politieke partijen meerdere functies vervullen en jongerenpartijen daar een belangrijke rol in kunnen spelen. Eén van deze functies betreft de programmatorische functie dewelke voornamelijk gericht is op het verdedigen van maatschappelijke belangen, het ontwerpen en ondersteunen van beleid en het formuleren van strijd- en standpunten (Fiers, 1998). Jongerenpartijen zullen zich vooral moeten focussen op het beïnvloeden van de standpuntbepaling van de moederpartij. Enigszins bijdragen aan het ontwerpen en ondersteunen van beleid kan namelijk enkel wanneer de moederpartij ook jongerenstandpunten gaat overnemen. Evenzeer zorgt het beïnvloeden van de programmatorische functie ervoor dat ze de belangen van jongeren in de maatschappij zullen verdedigen. Doorgaans zijn er enkele belangrijke momenten waarop de programmatorische functie vorm krijgt. Een eerste moment is in aanloop naar verkiezingen waar jongeren tevens zullen trachten enkele van hun standpunten in het verkiezingsprogramma van de moederpartij te krijgen. Een ander moment betreft de periode tussen verkiezingen waar standpunten moeten worden ingenomen rond actuele of onverwachte gebeurtenissen. Voorts zullen jongerenpartijen ook proberen te wegen op de grote partijlijnen en standpunten gekoppeld aan de ideologische koers die de moederpartij de komende jaren wil varen.

De centrale onderzoeksvraag in deze masterproef is dan ook: ***“Welke kanalen hanteren Vlaamse jongerenpartijen om invloed uit te oefenen op de programmatorische functie van de moederpartij?”***

Bovenstaande onderzoeksvraag is duidelijk beschrijvend van aard en maakt onmiddellijk de doelstelling van dit onderzoek kenbaar, namelijk het creëren van een zo uitgebreid mogelijk overzicht van kanalen die jongerenpartijen hanteren ter beïnvloeding van de moederpartij. Zoals reeds eerder aangehaald, wordt hiermee getracht enkele hiaten in wetenschappelijk onderzoek in te vullen. De insteek waarbij jongerenpartijen gedefinieerd worden als belangengroep en waarbij niet de invloed op het overheidsbeleid bekeken wordt maar wel de invloed op politieke partijen, is een onbeschreven blad. Bijgevolg zijn onderzoeken naar kanalen die jongerenpartijen hanteren om de programmatorische functie van de moederpartij te beïnvloeden onbestaand. Dit verklaart tevens de verschillende gemaakte keuzes binnen deze onderzoeksopzet.

Naast bovenstaande beschrijvende onderzoeksvraag is het echter ook interessant om in dit onderzoek een vergelijkende onderzoeksvraag op te nemen waarbij het gebruik van beïnvloedingskanalen van verschillende jongerenpartijen met elkaar vergeleken wordt. Deze bijkomende vergelijkende onderzoeksvraag luidt als volgt: ***“Welke verschillen in gehanteerde beïnvloedingskanalen bestaan er tussen jongerenpartijen op basis van het ledenaantal?”***

Hiervoor zal specifiek gekeken worden naar de parameter ledenaantallen aangezien uit het theoretisch kader blijkt dat er een merkelijk verschil is in het aantal leden tussen bepaalde jongerenpartijen. Zo behalen Jong N-VA en Jong Groen beide meer dan 4000 leden terwijl Jong VLD ‘slechts’ 1500 leden telt en COMAC met 800 niet eens de kaap van 1000 leden rondt. Het ledenaantal van jongerenpartijen is in tegenstelling tot het ledenaantal van politieke partijen minder en al zeker niet systematisch gedocumenteerd. Na het in kaart brengen van de meest recente ledenaantallen van politieke jongerenpartijen in het literatuuroverzicht, is het dan ook interessant om na te gaan of deze ledenaantallen invloed hebben op de kanalen die jongerenpartijen gebruiken of kunnen gebruiken ter beïnvloeding van hun moederpartij. De keuze om specifiek te focussen op ledenaantallen werd gemaakt omdat het aspect ledenaantallen van politieke partijen en de effecten daarvan een manco zijn binnen de bestaande literatuur.

1.2. Hypotheses

Vanuit het theoretisch kader en ter ondersteuning van de beantwoording van bovenstaand geformuleerde onderzoeksvragen, kunnen vijf verschillende hypothesen worden geformuleerd. Deze hypothesen hebben betrekking op het onderscheid tussen directe en indirecte kanalen, beïnvloeding van actuele standpunten, beïnvloeding van de bredere partijstandpunten met betrekking tot de programmatorische functie en het belang van het aantal leden voor een jongerenpartij.

H1a: “Jongerenpartijen hanteren eerder directe kanalen om de moederpartij programmatorisch te beïnvloeden”

De eerste hypothese die voortvloeit uit het theoretisch kader heeft betrekking op de bevoorrechte positie waarin jongerenpartijen zich bevinden. Deze bevoorrechte positie zou er namelijk toe leiden dat er eerder gekozen wordt voor directe kanalen ter beïnvloeding van het beleid of met andere woorden parlementaire of administratieve kanalen (Grant, 2004; Binderkrantz, 2004). Toegepast op een intra-partij context en doorgetrokken naar jongerenpartijen, zou dit betekenen dat zij voor de beïnvloeding van de programmatorische functie opteren om toegang te zoeken tot de studiedienst, het partijbureau, de partijvoorzitter, het partijcongres, etc. Zij zoeken met andere woorden rechtstreeks contact met de beleidsmakers en administratieve diensten van hun moederpartij.

Indirecte kanalen zoals het mobiliseren van leden door bijvoorbeeld een petitie of betoging alsook het inschakelen van sociale media en de pers om via deze weg een invloed uit te oefenen, zijn minder gehanteerde kanalen door bevoorrechte belangengroepen (Grant, 2004; Binderkrantz, 2004). Zoals reeds eerder aangehaald, beïnvloeden belangengroepen het overheidsbeleid, terwijl het opzet van deze masterproef is om te onderzoeken hoe jongerenpartijen het beleid van hun moederpartij beïnvloeden. Het doel van deze hypothese is dan ook om na te gaan of de theorie die van toepassing is op belangengroepen tevens toegepast kan worden op politieke jongerenpartijen.

H1b: “Jongerenpartijen hanteren vaker kanalen gekoppeld of gerelateerd aan niet-institutionele vormen van participatie”

Op basis van de literatuur kan tegenover hypothese 1a een contrasterende hypothese 1b worden geformuleerd. Deze heeft betrekking op de vaststelling van meerdere auteurs (Dalton, 2007; Marien, Hooghe & Quintelier, 2010; Scarrow & Gezgor, 2010, Whiteley, 2010; Sloam, 2013) dat jongeren vooral politiek participeren via niet-institutionele vormen van participatie. Het onderscheid tussen institutionele en niet-institutionele vormen van participatie kan vervolgens gelinkt worden aan de verschillende kanalen ter beïnvloeding. Als er vanuit deze theoretische invalshoek gekeken wordt naar de gehanteerde kanalen door jongerenpartijen, zou dat betekenen dat ze eerder opteren voor het gebruik van indirecte kanalen ter beïnvloeding. In de bestaande literatuur wordt gewag gemaakt van onder andere boycotts, petitie, acties of betogingen als mogelijke indirecte beïnvloedingskanalen (Binderkrantz, 2004). Het aangaan van een lidmaatschap bij een jongerenpartij of het gebruik van directe kanalen kunnen dan weer gelinkt worden aan traditionele vormen van participatie. Wanneer de theorie van de populariteit van niet-institutionele participatievormen bij jongeren dus wordt toegepast op dit onderzoek, wordt verwacht dat jongerenpartijen meer zullen inzetten op de kanalen gerelateerd aan de niet-institutionele vormen van participatie. Dit is volledig tegenovergesteld aan bovenstaand geformuleerde hypothese 1a waardoor bij toetsing van beide hypothesen wordt nagegaan welke theorie het meest van toepassing is op jongerenpartijen.

H2: “Voor de beïnvloeding van standpunten rond actuele en onverwachte gebeurtenissen, is het partijbureau het belangrijkste en meest gehanteerde toegangskanaal”

De verschillende actoren die aanwezig zijn binnen politieke partijen voeren allen een aantal specifieke taken uit. Het zijn deze actoren die beschouwd kunnen worden als mogelijke toegangskanalen voor jongerenpartijen ter beïnvloeding van de programmatorische functie. Eén van deze actoren is het partijbureau dat, bij de meeste partijen, wekelijks op maandag samenkomt om de politieke actualiteit te bespreken en de standpunten van de partij rond deze gebeurtenissen te bepalen (Dewachter 2005; Devos, 2017).

Indien jongerenpartijen bijgevolg een invloed willen uitoefenen op actuele standpunten, zal het partijbureau een essentieel gegeven zijn. Het is vanuit deze optiek dat verwacht wordt dat het partijbureau voor de jongerenafdeling het belangrijkste kanaal is om deze actuele standpunten mee vorm te geven.

H3: “In aanloop naar verkiezingen en ter beïnvloeding van de grote partijstandpunten in het partijprogramma, zullen jongerenpartijen vooral beroep doen op de studiedienst van de partij”

Een centrale actor bij het opstellen van het partijprogramma is de partijstudiedienst. Deze maakt berekeningen van de verschillende beleidsvoorstellen en creëert een synthese van de ontvangen input (Pattyn, Van Hecke, Brans, & Libeer, 2014). Aangezien het partijprogramma een belangrijk gegeven is binnen de programmatorische functie, kan het uitoefenen van invloed op de studiedienst ervoor zorgen dat bepaalde standpunten worden opgenomen in het partijprogramma. Het partijprogramma bevat per slot van rekening de strijdpunten en beleidsvoorstellen van politieke partijen in aanloop naar verkiezingen (Eder, Jenny, & Müller, 2015). Jongerenpartijen zullen proberen zoveel mogelijk standpunten en voorstellen waar zij veel belang aan hechten (saliency) hierin op te laten nemen. Bijgevolg wordt er verwacht dat jongerenpartijen in aanloop naar de verkiezingen toegang zullen zoeken tot de partijstudiedienst.

H4: “Een groter ledenaantal zorgt voor een vereenvoudigde en automatische toegang tot bepaalde kanalen”

Leden van jongerenpartijen vervullen net zoals leden van politieke partijen enkele belangrijke functies (Wauters, 2017). De functies die deze leden vervullen zijn bovendien van belang binnen dit onderzoek. Partijleden zien hun lidmaatschap namelijk als een mogelijkheid om mee vorm te geven aan de programmapunten van de partij (Wauters, 2017). Partijleden kunnen dit verwezenlijken door onder andere amendementen in te dienen op congressen en daarmee een aanpassing van de congresstekst te beogen. Overigens is het soms ook mogelijk om zelf mee te helpen aan het schrijven van deze congressteksten (Wauters, 2017). Daarnaast kan ook de macht van het getal ervoor zorgen dat jongerenpartijen met meer leden op pakweg congressen een grotere invloed kunnen uitoefenen. Het is namelijk zo dat ingediende amendementen op congressen worden besproken en gestemd (Wauters, 2017). Indien daar veel leden aanwezig zijn, vergroot de kans dat deze ook goedgekeurd worden. Er wordt dan ook verwacht dat jongerenpartijen met meer leden en dus een grotere achterban gemakkelijker toegang krijgen tot en meer gebruik zullen maken van bepaalde kanalen waarin leden een belangrijke rol spelen.

H5: “Jongerenpartijen met relatief veel leden maken bewust gebruik van andere kanalen dan jongerenpartijen met relatief weinig leden”

Deze laatste hypothese dient tevens ter ondersteuning voor de beantwoording van de vergelijkende onderzoeksvraag. Ook hierbij wordt het aantal leden van de jongerenpartijen in acht genomen om te kijken of er een verschil is in de gehanteerde beïnvloedingskanalen. Meer bepaald of jongerenpartijen met meer leden bewust gebruik gaan maken van andere beïnvloedingskanalen. Deze vergelijking vangt aan bij het onderscheid tussen directe en indirecte kanalen waarbij de directe kanalen vooral betrekking hebben op rechtstreeks contact met verschillende actoren binnen de moederpartij (Binderkrantz, 2004) en indirecte kanalen voornamelijk focussen op het uitoefenen van een onrechtstreekse invloed via mobiliserende of media gerelateerde kanalen. Specifieke voorbeelden van mobiliserende indirecte kanalen zijn petitie's of betogingen (Binderkrantz, 2004). Deze vormen van beïnvloeding hebben een grotere impact wanneer de beïnvloedende speler beschikt over een grotere achterban (Binderkrantz, 2004). Het eenvoudigste voorbeeld om deze theorie te staven is het aantal handtekeningen bij een petitie. Hoe meer handtekeningen een bepaalde speler kan verzamelen voor een petitie, hoe meer aandacht deze uiteindelijk zal krijgen van de actor die men wenst te beïnvloeden (Binderkrantz, 2004). Dit laatste doet vermoeden dat jongerenpartijen met relatief veel leden bewust meer zullen inzetten op mobiliserende kanalen dan jongerenpartijen met relatief weinig leden. Een grotere achterban zorgt doorgaans voor meer druk bij de te beïnvloeden actor (Binderkrantz, 2004).

HOOFDSTUK III: METHODOLOGISCH KADER

1. Onderzoeksstrategie

De onderzoeksstrategie van academisch onderzoek wordt door Van Thiel (2015) omschreven als het overkoepelend geheel van alle beslissingen en methoden voor het uitvoeren van het onderzoek. Het uiteindelijke doel van de onderzoeksstrategie is om voldoende gegevens te verzamelen en deze te verwerken om op die manier een zo uitgebreid en correct mogelijk antwoord op de onderzoeksvraag te formuleren (Verschuren & Doorewaard, 2007). Zo werden ook voor dit onderzoek enkele beslissingen genomen die binnen het methodologisch hoofdstuk verder toegelicht zullen worden.

Ten eerste werd beslist een diepteonderzoek uit te voeren. Typisch aan dit soort onderzoeken is het feit dat ze beperkt worden in tijd en ruimte wat op zijn beurt heel wat detaillering en diepgang toelaat (Verschuren & Doorewaard, 2007; Van Thiel, 2015). Toegepast op dit onderzoek betekent dit dat het aantal onderzochte jongerenpartijen (5) eerder gering is. Het feit dat het aantal jongerenpartijen eerder beperkt is en dat sommige hier buiten beschouwing worden gelaten, brengt weliswaar beperkingen inzake generaliseerbaarheid met zich mee. De kanalen die door jongerenpartij X worden gehanteerd zijn daarom niet automatisch van toepassing voor jongerenpartij Y of Z. Ten tweede werd er geopteerd voor een kwalitatieve benadering van het onderzoek aan de hand van diepte-interviews. De keuze voor deze kwalitatieve benadering alsook de geselecteerde jongerenpartijen en onderzoekseenheden binnen deze selectie worden in volgende deelaspecten besproken.

1.1. Kwalitatief onderzoek

Binnen dit onderzoek werd een kwalitatieve onderzoeksbenadering gehanteerd. De voornaamste reden hiervoor is dat kwalitatief onderzoek toelaat de werkelijkheid te begrijpen en beschrijven, rekening houdend met de context waarin de acties of gebeurtenissen plaatsvinden (Yanow, 1996). Kwalitatief onderzoek is bovendien geschikt omwille van de diepgaande informatie die verzameld kan worden. Dit gebeurt door binnen het onderzoek bijvoorbeeld in te gaan op achterliggende motivaties, meningen of behoeften van de onderzoekseenheden (Van Thiel, 2015). Het feit dat de beïnvloedingskanalen bovendien geen limitatief gegeven zijn en er tijdens het onderzoek steeds nieuwe kanalen kunnen opduiken, is tevens een argument om te opteren voor kwalitatief onderzoek. Deze eventuele nieuwe kanalen zullen namelijk extra duiding vragen. Dit wordt via een kwalitatieve benadering van het onderzoek mogelijk gemaakt terwijl dit bij een kwantitatieve benadering zoals een survey heel wat moeilijker is. Binnen dit onderzoek werden negentien diepte-interviews afgenomen.

In volgende delen wordt verder gefocust op de keuze voor diepte-interviews, de selectie van de jongerenpartijen en de afbakening van onderzoekseenheden binnen de onderzochte jongerenpartijen.

1.1.1. Diepte-interviews

Het verzamelen van de eigenlijke data gebeurde aan de hand van semigestructureerde diepte-interviews. Deze interviews laten toe om inzichten te verwerven in specifieke thema's (Verlet, 2020) en is vooral aangeraden voor onderwerpen die binnen academisch onderzoek reeds weinig werden belicht (Van Thiel, 2015). Via die aanpak is het mogelijk om op een flexibele manier nieuwe inzichten te verwerven en bijkomende of aanvullende vragen te stellen om bepaalde antwoorden beter te begrijpen (Van Thiel, 2015, Verlet, 2020). De semigestructureerde interviewtechniek laat bovendien toe om aan de hand van een topic list (cf. bijlage 1) belangrijke thema's aan te snijden die respondenten de mogelijkheid bieden ruime antwoorden te formuleren. Hierdoor wordt het mogelijk om op een flexibele en gestructureerde manier antwoorden te vinden op de onderzoeksvraag (Van Thiel, 2015).

Vooraf met het oog op het vergelijkende onderdeel van dit onderzoek zijn de semigestructureerde diepte-interviews een perfecte keuze gebleken. Het grote voordeel is dat dit type interviews een sterke standaardisering mogelijk maken over de verschillende respondenten heen. Dit zorgt ervoor dat onderzoekseenheden eenvoudig vergeleken kunnen worden (Meuleman & Roose, 2013). Bovendien werden deze interviews op een persoonlijke wijze afgelegd omdat dit tevens de flexibiliteit verhoogt en het stellen van bijkomende vragen ter verduidelijking van de door de respondenten gegeven antwoorden, vergemakkelijkt. In totaal werden negentien interviews afgenomen met een duurtijd variërende van 45 minuten tot één uur en vijftien minuten. Alles samen werd zo een 18 uur en 30 minuten aan data verzameld. Omwille van de geldende coronamaatregelen werden de interviews via een online videogesprek afgenomen.

1.1.2. Selectie van jongerenpartijen

Binnen dit onderzoek wordt er, gezien de beperkte duur ervan, gekozen om niet alle jongerenpartijen van België te onderzoeken maar te focussen op vijf geselecteerde jongerenpartijen. Concreet betekent dit dat de gehanteerde beïnvloedingskanalen van Jong N-VA, Jong CD&V, Jong VLD, Jong Groen en Jongsocialisten in kaart worden gebracht. Het betreft vijf jongerenpartijen wiens moederpartij beschikt over een fractie in het Vlaams parlement. Hierbij moet de kanttekening gemaakt worden dat ook de moederpartijen van Vlaams Belang jongeren en Comac, respectievelijk Vlaams Belang en PVDA, beschikken over een fractie in het Vlaams parlement maar niet werden opgenomen binnen dit onderzoek. De keuze om deze twee jongerenpartijen buiten beschouwing te laten, valt te verklaren. De eerste reden betreft het feit dat Comac eerder een atypische jongerenbeweging is die zichzelf omschrijft als een grote studentenvereniging verbonden aan PVDA/PTB (COMAC, 2020). Dit maakt dat Comac vooral aanwezig is in studentensteden en minder een centraal gestuurde politieke jongerenpartij is. Een tweede reden is de lage en late respons van Vlaams Belang jongeren.

Een derde verklaring om enkel te focussen op deze vijf politieke jongerenpartijen is de aanwezigheid van de moederpartij in minstens één regering zij het federaal, Vlaams of beide. Het vergelijkingscriteria van dit onderzoek is vastgelegd op ledenaantallen. Binnen de geselecteerde jongerenpartijen zijn voldoende grote verschillen tussen de ledenaantallen om een correct antwoord te formuleren op de vergelijkende onderzoeksvraag. Om echter geen vertekend beeld te creëren en te vermijden dat verschillen opduiken die gerelateerd zijn aan andere belangrijke verschillen, zoals het onderscheid tussen moederpartijen in de coalitie of oppositie, werden Vlaams Belang Jongeren en Comac buiten beschouwing gelaten.

Wat het beschrijvend deel van het onderzoek betreft, moet het zeker volstaan om aan de hand van deze vijf jongerenpartijen een correct beeld te creëren van de gehanteerde beïnvloedingskanalen door jongeren. Omwille van eerder aangehaalde redenen blijft de generaliseerbaarheid echter een beperking van dit onderzoek. Vervolgonderzoek kan een oplossing bieden om de kanalen in kaart te brengen van de jongerenpartijen die in dit onderzoek buiten beschouwing werden gelaten (cf. infra).

1.1.3. Onderzoekseenheden

Binnen de geselecteerde jongerenpartijen werden vervolgens onderzoekseenheden afgebakend en elektronisch gecontacteerd met de vraag of ze een interview wouden afleggen van ongeveer één uur omtrent dit onderwerp. Hierbij werden niet enkel bestuursleden van jongerenpartijen zelf bevraagd maar ook leden van de moederpartij maken deel uit van de onderzoekseenheden. Bovendien werd bij de selectie van de respondenten rekening gehouden met de kennis die zij hebben omtrent de mogelijkheden tot beïnvloeding. Zo bestaat de groep respondenten uit jongerenvoorzitters, ex-jongerenvoorzitters, leden van de studiedienst, stafmedewerkers, bestuursleden van de moederpartijen, etc. (cf. bijlage 2). Het bevragen van meerdere respondenten met uiteenlopende functies en taken, verkleint bovendien het risico op sociaal wenselijke antwoorden (Van Thiel, 2015).

Uiteindelijk werden negentien verschillende respondenten geselecteerd en bevraagd, verspreid over de vijf geselecteerde jongerenpartijen. Het minimumaantal respondenten per jongerenpartij werd vastgelegd op drie aangezien bleek dat na een drietal interviews reeds verzadiging optrad. Van de negentien respondenten wenst één iemand anoniem te blijven.

2. Analyse

Alle verzamelde data werd vervolgens getranscribeerd en geanalyseerd aan de hand van de kwalitatieve analysesoftware NVIVO. Deze software maakt het mogelijk om de verzamelde data te ordenen en te voorzien van codes waardoor ze met elkaar vergeleken kan worden (Saladeña, 2012). Deze analysemethode moet het onderzoek in staat stellen een antwoord te formuleren op de onderzoeksvraag.

2.2. Beschrijvend onderzoek

Een eerste belangrijk onderdeel van dit onderzoek is het beschrijvende gedeelte waarbij getracht wordt de situatie en onderlinge relaties tussen jongerenpartijen en hun moederpartij in kaart te brengen. Dit komt tot uiting in de verschillende kanalen die jongerenpartijen aanwenden ter beïnvloeding van de programmatorische functie van de moederpartij. Een beschrijvend onderzoek is bovendien bruikbaar voor zowel kwalitatief als kwantitatief onderzoek (Baarda, 2014) en zal binnen deze studie gebruikt worden als design ter beantwoording van de hoofdo onderzoeksvraag en de daaraan gekoppelde hypothesen (1-3).

2.3. Vergelijkend onderzoek

Bij het vergelijkende gedeelte van dit onderzoek, wordt het effect van een bepaalde variabele op de gedragingen van de onderzoekseenheden bekeken (Van Thiel, 2015). Specifiek binnen dit onderzoek wordt er bijgevolg nagegaan of het gedrag van jongerenpartijen, zijnde het hanteren van verschillende beïnvloedingskanalen, verandert naargelang zij beschikken over een groter of kleiner ledenbestand. Wanneer we dit uitdrukken in variabelen kunnen we stellen dat de absolute ledenaantallen van jongerenpartijen hier de onafhankelijke variabele is terwijl de gehanteerde kanalen ter beïnvloeding dan weer de afhankelijke variabele vormen. Aan het vergelijkend deel van dit onderzoek worden vervolgens de vierde en vijfde hypothese gekoppeld die dienen ter beantwoording van de bijbehorende vergelijkende onderzoeksvraag.

3. Betrouwbaarheid en validiteit

Binnen elk onderzoek moet rekening gehouden worden met de kwaliteit ervan. Belangrijke criteria hiervoor zijn betrouwbaarheid, interne validiteit en externe validiteit. Binnen volgend onderdeel worden de gevaren van betrouwbaarheid en validiteit gekoppeld aan dit onderzoek besproken en hoe getracht is dit risico te verlagen. Het remediëren hiervan is namelijk een cruciaal aspect voor het voeren van een goed onderzoek (Heale & Twycross, 2015). Kwaliteit binnen kwalitatief onderzoek blijft echter een moeilijk te definiëren begrip dat zelf binnen de onderzoekswereld tot discussies over de meerwaarde ervan leidt (Mortelmans, 2013).

3.2. Betrouwbaarheid

De betrouwbaarheid van een onderzoek duidt op twee belangrijke aspecten namelijk nauwkeurigheid en consistentie (Van Thiel, 2015). Nauwkeurigheid heeft betrekking op de meetinstrumenten van het onderzoek. Bij een kwalitatief onderzoek op basis van diepte-interviews is het enige meetinstrument echter de onderzoeker zelf die op basis van interpretatie de conclusies van het onderzoek moet vormen. Om de data zo correct mogelijk te interpreteren, werden opnames en transcripties gemaakt van de interviews zodat bepaalde fragmenten opnieuw konden bekeken en eventueel geïnterpreteerd worden. Daarnaast werden tijdens de interviews zelf ook member-checks uitgevoerd door bevestiging te vragen aan respondenten over de interpretatie van hun antwoorden. De tweede component van betrouwbaarheid, namelijk consistentie heeft betrekking op de herhaalbaarheid van het onderzoek (Van Thiel, 2015). Indien men dit onderzoek op dezelfde manier zou voeren, dient men ook dezelfde resultaten te bekomen (Drost, 2015). Deze herhaalbaarheid wordt door het delen van de respondentenlijst en topic-list van de interviews gefaciliteerd. Mede door gebruik te maken van het analytisch softwareprogramma NVIVO, is het mogelijk om verschillende gegevens te coderen en op die manier op een systematische wijze te analyseren en te vergelijken met elkaar (cf. supra). Dit draagt tevens bij aan de betrouwbaarheid van het onderzoek (Van Thiel, 2015). Door tot slot verschillende respondenten met verschillende functie te bevragen, werd bovendien een vorm van triangulatie toegepast binnen het onderzoek. Het selecteren van respondenten met verschillende kenmerken draagt enigszins bij aan de representativiteit van het onderzoek en dus aan de betrouwbaarheid ervan (Van Thiel, 2015).

3.3. Interne validiteit

Interne validiteit gaat erover of het onderzoek daadwerkelijk meet wat het wenst te meten (Heale & Twycross, 2015). Om interne validiteit te bereiken, moeten de uiteindelijke resultaten van het onderzoek in overeenstemming zijn met het onderzoeksdoel (Van Thiel, 2015). Binnen dit onderzoek vormt de interne validiteit echter geen groot probleem. Door middel van de semigestructureerde diepte-interviews is het wel degelijk mogelijk de verschillende kanalen ter beïnvloeding in kaart te brengen. De hogere mate van standaardisering bij de semigestructureerde interviews laat toe om een vergelijking uit te voeren tussen de verschillende onderzoekseenheden (Meuleman & Roose, 2013). De datatriangulatie binnen de interviews zelf (cf. supra) draagt bovendien ook bij aan het bereiken van interne validiteit. Door de bijdrage die deze datatriangulatie levert aan de representativiteit van het onderzoek, kunnen correcte conclusies getrokken worden betreffende het gebruik van beïnvloedingskanalen door de vijf geselecteerde jongerenpartijen.

3.4. Externe validiteit

De externe validiteit heeft betrekking op de generaliseerbaarheid en vormt de grootste beperking van dit onderzoek. Hier wordt namelijk nagegaan of de resultaten van het onderzoek van toepassing zijn op de gehele populatie (Van Thiel, 2015). Een hoge externe validiteit betekent dat de gevonden resultaten binnen de onderzochte jongerenpartijen ook kunnen doorgetrokken worden naar andere jongerenpartijen. Binnen dit onderzoek is de externe validiteit dus eerder aan de lage kant omdat het niet mogelijk is resultaten te extrapoleren naar andere jongerenpartijen buiten de steekproef. Er zullen zeker en vast grote gelijkenissen zijn maar het is niet mogelijk om met 100% zekerheid te stellen dat de gehanteerde kanalen door de jongerenpartijen binnen de steekproef ook gehanteerd zullen worden door andere politieke jongerenpartijen buiten de steekproef. Hier zal vervolgonderzoek nodig zijn om te kijken of conclusies van dit onderzoek kunnen doorgetrokken worden naar andere politieke jongerenpartijen in Vlaanderen, Wallonië en eventueel zelf Nederland.

3.5. Morele kwesties

Binnen het onderzoek werden ook enkele morele kwesties in acht genomen. Zo werd voorafgaand aan elke respondent toestemming gevraagd om het gesprek op te nemen. Voor aanvang van elk gesprek werd telkens de doelstelling van het onderzoek verduidelijkt en vertrouwelijkheid van de gegeven en verkregen informatie gegarandeerd. Tot slot werd ook rekening gehouden met de privacy van de respondenten. Zo werd er afgesproken geen gebruik te maken van citaten waarbij de uitspraak rechtstreeks aan één persoon kan verbonden worden alsook om transcripties niet openbaar te maken. Tevens werd de toestemming gevraagd om naam en functie van de respondenten te delen. Hier stemden achttien van de negentien respondenten mee in en wenst één respondent anoniem te blijven.

HOOFDSTUK IV: RESULTATEN

Het laatste grote onderdeel van deze masterproef bestaat uit de bespreking van de resultaten. Zoals reeds eerder aangehaald, bestaat de analyse en dus ook deze resultatensectie uit twee grote delen. Als eerste worden de bevindingen met betrekking tot de beschrijvende analyse besproken. Hier ligt de focus volkomen op de kanalen die jongerenpartijen gebruiken. Een overzicht per politieke jongerenpartij over de aanwending van directe kanalen wordt opgenomen in bijlage 3. Dit overzicht draagt bij aan de bespreking van de resultaten betreffende de vergelijkende analyse.

1. Beschrijvende analyse

Deze resultatensectie vangt aan met de bespreking van de onderzoeksresultaten betreffende de beschrijvende analyse. Binnen dit onderdeel wordt een antwoord geformuleerd op de vraag: *“Welke kanalen hanteren Vlaamse jongerenpartijen om invloed uit te oefenen op de programmatorische functie van de moederpartij?”* De beantwoording van deze onderzoeksvraag wordt ondersteunt door verschillende hypotheses die hieraan werden gekoppeld. Bovendien wordt een trechtermodel toegepast dat een eerste algemeen beeld creëert omtrent de keuze van jongerenpartijen voor directe of indirecte kanalen. Vervolgens wordt er dieper ingegaan op enkele specifieke kanalen en het daarbij horende moment van aanwenden.

Hypothese 1: directe versus indirecte kanalen

De leidraad voor dit onderzoek is het verschil tussen directe en indirecte kanalen zoals geformuleerd door Binderkrantz (2004) maar dan vertaalt naar een intra-partijcontext. Ter beantwoording van deze eerste hypothese, dewelke bestaat uit twee deelhypotheses, wordt nagegaan of jongerenpartijen eerder gebruik maken van directe al dan niet indirecte kanalen ter beïnvloeding van de moederpartij. De eerste deelhypothese 1a stelt dat jongerenpartijen vooral gebruik zullen maken van directe kanalen omwille van hun bevoorrechte positie (Grant, 2004; Binderkrantz, 2004). Deelhypothese 1b zal dan weer nagaan of jongerenpartijen niet eerder gebruik gaan maken van indirecte kanalen ter beïnvloeding en is gebaseerd op de theorie rond populariteit van niet-institutionele participatie bij jongeren (Dalton, 2007; Marien, Hooghe & Quintelier, 2010; Scarrow & Gezgor, 2010, Whiteley, 2010; Sloam, 2013). Omwille van het tegenovergestelde karakter van beide deelhypotheses, betekent een bevestiging van de ene deelhypothese bijgevolg een ontkrachting van de andere.

Hypothese 1A: gebruik van directe kanalen

Deze eerste deelhypothese gaat er van uit dat jongerenpartijen meer gebruik maken van directe kanalen ter beïnvloeding van de moederpartij. Op basis van een analyse van de interviews, wordt in volgend deel nagegaan of deze deelhypothese bevestigd kan worden.

Uit de interviews blijkt dat jongerenpartijen inderdaad veel belang hechten aan de directe kanalen ter beïnvloeding. Dit betekent namelijk dat jongerenpartijen formeel vertegenwoordigd zijn binnen de belangrijke bestuursorganen van de moederpartij zoals het partijbestuur, de partijraad, het partijcongres, etc. Deze formele bestuursorganen worden door de jongeren gezien als de directe toegangskanalen tot de moederpartij. Zeventien van de negentien respondenten halen aan dat jongerenpartijen primair de directe en interne kanalen zullen aanspreken om een invloed trachten uit te oefenen op de programmatorische functie van de moederpartij. Slechts indien deze directe beïnvloeding geen resultaat oplevert, zal mogelijks overgeschakeld worden naar indirecte en externe beïnvloedingskanalen. Deze directe kanalen zijn over het algemeen populair bij jongerenpartijen aangezien dit betekent dat ze op de formele en belangrijkste overlegmomenten van de moederpartij aanwezig zijn. Meerdere respondenten halen aan dat dit de plaats is waar de belangrijkste beslissingen met betrekking tot de programmatorische functie, en in de eerste plaats standpuntbepaling, worden genomen. Door aanwezig te zijn, hun stem te laten horen en zich te mengen in de discussies, hebben jongerenpartijen wel degelijk het gevoel dat er rekening met hen wordt gehouden. Bovendien wordt de voorkeur voor directe kanalen mede bepaald door de waardering en het respect voor de moederpartij. Zo willen jongerenpartijen hun moederpartij niet onnodig in moeilijke situaties brengen, wat wel kan gebeuren indien indirecte kanalen worden aangesproken.

Een belangrijke kanttekening bij de voorkeur voor directe kanalen is de afschaffing van de subsidies voor jongerenpartijen in 2016. Dit heeft als gevolg dat jongerenpartijen sindsdien financieel afhankelijk zijn van de moederpartij. Om de financiële steun niet te verliezen, zullen jongerenpartijen minder dan vroeger een luis in de pels van de moederpartij vormen. Uit de interviews blijkt dat jongerenpartijen in het verleden sneller naar indirecte kanalen grepen indien ze een eigen standpunt wouden doordrukken. Tegenwoordig gaan jongerenpartijen doordachter te werk en zullen ze veeleer de directe kanalen aanspreken om daadwerkelijk een invloed uit te oefenen op de moederpartij. Acht respondenten halen expliciet aan dat sinds de verandering van de financiering voor jongerenpartijen veel meer dan vroeger de directe manieren van beïnvloeden worden gehanteerd. Aan de andere kant zijn zowel respondenten binnen de jongerenpartij als de moederpartij ervan overtuigd dat jongerenpartijen politiek onafhankelijk blijven en voldoende ruimte krijgen om de rol van luis in de pels toch op zich te nemen. Een laatste argument voor het gebruik van directe kanalen is de expliciete waardering van personen binnen de moederpartij om de beïnvloeding primair via directe kanalen uit te oefenen. Jongerenpartijen voelen die waardering waardoor het algemene gevoel heerst dat er meer bereikt kan worden via een directe en constructieve manier van beïnvloeden.

Daarnaast blijkt net zoals in het onderzoek van Schamp & Bouteuca (2017) dat informele contacten met prominenten van de moederpartij belangrijk zijn ter beïnvloeding van de programmatorische functie. Het is volgens de respondenten de snelste manier om ideeën te toetsen en ze op die manier door te laten sijpelen naar de moederpartij. Het is bij de beïnvloeding via deze informele contacten dat jongerenpartijen de impact van de coronacrisis voelen. Door het wegvallen van fysieke contacten en de transformatie naar digitale ontmoetingen, zijn heel wat informele contactmomenten voor jongeren met partijprominenten weggevallen. Elf respondenten halen aan dat de jongerenpartijen moeten schakelen hebben om het wegvallen van deze informele momenten op te vangen. Er zijn daarnaast ook twee respondenten die aangeven een voordeel te ervaren van deze coronacrisis daar het makkelijker is om via de digitale omgeving sneller in contact te komen met bepaalde personen. Het online vastleggen van een afspraak creëert echter wel weer een formele setting van persoonlijk contact. Uiteindelijk kan over het algemeen gesteld worden dat elke vorm van persoonlijk contact weldegelijk een grote bijdrage levert aan de beïnvloeding van de moederpartij.

Uit bovenstaande bevindingen volgt een bevestiging van deelhypothese 1a. Er kan met andere woorden geconcludeerd worden dat jongerenpartijen eerder beroep zullen doen op de beschikbare directe kanalen ter beïnvloeding van de programmatorische functie van de moederpartij. Welke kanalen dat precies zijn en wat het verschil is in aanwending tussen de jongerenpartijen, zal later in deze resultatensectie besproken worden.

Hypothese 1B: gebruik van indirecte kanalen

Na het beantwoorden van de eerste deelhypothese 1a, volgt binnen dit deel een uiteenzetting van de tweede deelhypothese 1b. Deze hypothese stelt dat jongerenpartijen meer neigen naar het gebruik van indirecte kanalen omwille van de populariteit van niet-institutionele participatie bij jongeren. Binnen de indirecte kanalen wordt gewag gemaakt van twee grote categorieën zijnde kanalen met betrekking tot mobilisatie en de media. De bevindingen rond beide categorieën worden elk afzonderlijk besproken.

Een eerste categorie betreft de kanalen gelinkt aan niet-institutionele vormen van participatie. Deze worden door respondenten omschreven als kanalen die geen duurzaam engagement vertonen en eerder éénmalig plaatsvinden. Vooral de mobiliserende kanalen worden gekenmerkt door een éénmalig bestaan waar duurzaam engagement minder aanwezig is. Maar ook voor de media geldt dat beïnvloeding via dit kanaal eerder weinig duurzaam engagement vertoont. Als eerste mobiliserend kanaal wordt gekeken naar verschillende acties die jongerenpartijen organiseren. Deze acties vormen wel degelijk een kanaal waar jongerenpartijen op in te zetten maar dienen veeleer voor het kenbaar maken van de eigen standpunten. Dit kan gestaafd worden aan de hand van een uitspraak van een van de respondenten:

“We proberen inderdaad veel meer in te zetten op acties rond brede maatschappelijke problemen omdat we duidelijk merken dat die brede maatschappelijke problemen voor ons publiek het belangrijkste zijn. We proberen ons daar dan ook te profileren [...] “Acties zijn terug van weggeweest maar worden nu vooral gebruikt om eigen standpunten in de verf te zetten”

Over boycotts geldt de algemene consensus dat deze niet worden gehanteerd. Ook betogingen en petitieën zijn niet de populairste kanalen die jongerenpartijen aanwenden, maar het gebeurt echter wel dat jongerenpartijen meelopen met een betoging of een petitie ondersteunen. Respondenten van Jong Groen, Jongsocialisten en Jong VLD halen namelijk aan deze kanalen wel eens aan te spreken en te hanteren. Het is echter heel belangrijk om hier op te merken dat deze vormen van beïnvloeding helemaal niet gericht zijn naar de moederpartij maar vooral worden aangewend wegens het aanklaarten van een maatschappelijk probleem of het uitspreken van onvrede tegenover het overheidsbeleid. Wanneer er wordt gepeild naar het aanwenden van deze kanalen ter beïnvloeding van de moederpartij, zijn alle respondenten het er over eens dat dit helemaal niet aan de orde is. Enkele uitspraken hieromtrent zijn:

“Ik denk dat je als jongerenpartij niet meteen potten kan breken of het verschil kan maken door petitieën. Ik denk dat je zo minder draagvlak creëert”

&

“Als wij een petitie ondersteunen komt dat uit een maatschappelijk idee dat niet in orde is en wij als politieke organisatie willen aanklaarten. Ik denk dus dat we dat eerder gebruiken om de maatschappij te beïnvloeden en onze steun daar in uit te spreken”

&

“Wij ondersteunen soms petitieën om het publiek te steunen maar om echt de split tussen jongerenpartij en moederpartij aan te tonen? Nee dat niet!”

Wanneer er bovendien gevraagd werd of jongerenpartijen dan eerder een klassieker vorm van politieke participatie zijn die vooral de directe kanalen zullen aanspreken om de moederpartij te beïnvloeden, antwoordt één van de respondenten het volgende: *“Ja dat is een klassieke vorm. Niet klassiek in de standpunten maar wel in de manier dat jongerenpartijen die uitbrengen of verdedigen want dat is via congressen, evenementen, studiedagen en dus eigenlijk op dezelfde manier dat de klassieke partij dat doet”.*

Een tweede belangrijke categorie binnen de indirecte kanalen is de media. Volgens de respondenten is het belangrijk om hier een onderscheid te maken tussen sociale media en traditionele media. Wat de traditionele media betreft, halen verschillende respondenten binnen de jongerenpartijen aan dat het voor hen zeer moeilijk is om een bepaald standpunt of idee daadwerkelijk onder de aandacht te brengen in de media. Nochtans geldt het algemene gevoel dat er via de traditionele media potentieel wel een invloed kan worden uitgeoefend op de moederpartij. Het feit dat het voor jongerenpartijen zo moeilijk is om opgepikt te worden door de traditionele media, zorgt ervoor dat dit een minder gehanteerd kanaal is. Hoewel jongerenpartijen dus wel gebruik willen maken van de media, is het vaak gewoon niet mogelijk. Er zijn echter twee manieren waarop ze deze barrière trachten te doorbreken. De beste manier voor hen om via de media een invloed uit te oefenen op de moederpartij is door samen te werken met de andere jongerenpartijen en gezamenlijk te communiceren. Naast deze gezamenlijke communicatie zijn ook opiniestukken een populaire manier waarmee jongeren trachten hun eigen standpunten via de pers over te brengen naar de moederpartij. Hierbij is het echter belangrijk om op te merken dat jongerenpartijen ook hier altijd eerst intern aan de moederpartij zullen signaleren dat zij een bepaald standpunt in de media gaan verkondigen. Het idee van de keuze voor directe kanalen boven indirecte kanalen blijft dus ook hier overeind.

Voorts maken jongerenpartijen veel gebruik van hun sociale mediakanalen. Dit wordt in de eerste plaats gehanteerd om de eigen standpunten kenbaar te maken aan de achterban. In tweede instantie kan het soms dienen ter beïnvloeding van de moederpartij. Dit kan gestaafd worden met de volgende uitspraak:

“De partij via de sociale media proberen beïnvloeden gebeurt ook soms. Wij communiceren standpunten die zij nog niet hebben overgenomen in de hoop dat ze erover zullen nadenken”

Uit bovenstaande bevindingen kan geconcludeerd worden dat jongerenpartijen inderdaad minder gebruik maken van indirecte kanalen. Beïnvloeding via derden en mobiliserende kanalen gelinkt aan niet-institutionele vormen van participatie zoals petitie, betogingen, acties of boycots worden helemaal niet aangewend. De media daarentegen, en dan vooral de sociale media, wordt wel degelijk gebruikt door jongerenpartijen, maar dat zal over het algemeen pas gebeuren nadat eerst de directe kanalen aangewend zijn. Bijgevolg kan gesteld worden dat hypothese 1b op basis van de bevindingen ontkracht is. Dit was ook te verwachten aangezien het tegenovergestelde karakter van deze hypothese aan hypothese 1a, dewelke bevestigd werd.

Hypothese 2: standpunten rond actuele gebeurtenissen

Het beantwoorden van de eerste hypothese, dewelke een meer algemeen beeld creëert, maakt duidelijk dat jongerenpartijen eerder gebruik maken van directe kanalen ter beïnvloeding van hun moederpartij. Bij de beantwoording van de volgende hypothesen zal er gekeken worden naar het moment van de beïnvloeding en welke specifieke kanalen daarvoor het meest worden aangewend. Deze tweede hypothese gaat ervan uit dat voor de beïnvloeding van standpunten rond actuele thema's of onverwachte gebeurtenissen het partijbureau het belangrijkste en meest gehanteerde kanaal is.

Uit de interviews blijkt dat het partijbureau inderdaad als geprefereerd kanaal naar voor komt wanneer het gaat over beïnvloeding van de actualiteit. De meest aangehaalde reden waarom voor dit type beïnvloeding het partijbureau als meest geschikte en gehanteerde kanaal naar voor komt, is de frequentie van bijeenkomst. Bij de meeste politieke partijen komt het partijbureau wekelijks samen op maandagochtend om de politieke actualiteit te bespreken. Dit vormt voor jongerenpartijen de ideale aangelegenheid om via vertegenwoordigers bepaalde punten op de agenda te plaatsen en hun stem te laten horen. Alle respondenten zijn het erover eens dat jongerenpartijen gretig gebruik maken van dit moment om hun stempel te drukken op de beslissingen van het partijbureau: *“Het partijbureau is zonder enige twijfel het belangrijkste kanaal ter beïnvloeding”*. Dit antwoord dient echter enigszins genuanceerd te worden door de verschillen tussen jongerenpartijen te duiden.

Jong Groen is van alle Vlaamse jongerenpartijen de enige zonder statutair vastgelegde aanwezigheid op het partijbureau. Dit wil echter niet zeggen dat Jong Groen binnen het partijbureau niet vertegenwoordigd is. Door de grote aanhang slagen ze er steeds in om vertegenwoordigers als verkozenen in het partijbureau te krijgen. Het verschil met andere jongerenpartijen is echter dat als Jong Groen er niet in slaagt verkozen leden in het partijbureau af te vaardigen, zij over geen vertegenwoordigers beschikken. Omwille van deze reden ziet Jong Groen de politieke raad als geschikter beïnvloedingskanaal. Binnen dit formele bestuursorgaan beschikken zij namelijk wel over een statutair vastgelegde vertegenwoordiging. Andere jongerenpartijen zien de partijraad dan weer als een weinig geschikt beïnvloedingskanaal waar ze minder aandacht aan besteden. Zij zien dit als *“een log orgaan dat bovendien weinig participatief is met weinig beïnvloedingsmogelijkheden”*. Daarnaast beschikken Jong VLD en Jongsocialisten enkel over een waarnemende en raadgevende stem op het partijbureau. Indien daar daadwerkelijk gestemd wordt, is hun beïnvloedingsmogelijkheid eerder aan de lage kant. Verschillende respondenten halen echter aan dat op een partijbureau zelden tot nooit formeel gestemd wordt en dat beslissingen vooral worden genomen op basis van consensus. Uit de interviews blijkt dat het voor jongerenpartijen vooral belangrijk is om zich te mengen in discussies op het partijbureau, hun stem te laten horen en op die manier te wegen op de uiteindelijke beslissingen en standpunten die voortvloeien uit de bijeenkomst.

Bij het gebruik van het partijbureau als kanaal ter beïnvloeding van de actuele standpunten dient echter een kanttekening gemaakt te worden. Jongerenpartijen waar een sterke traditie geldt van persoonlijk contact met de voorzitter en tevens formele contactmomenten vastleggen tussen de jongerenvoorzitter en de partijvoorzitter, zetten dit persoonlijk contact minstens op gelijke hoogte met het partijbureau. De jongerenpartijen waarvan sprake zijn Jong CD&V, Jong VLD en Jong Groen. Uit de interviews blijkt dat het beleggen van formele vergaderingen en bijeenkomsten met de partijvoorzitter minstens even belangrijk is voor Jong VLD als de aanwezigheid op het partijbureau. Bij Jong Groen en Jong CD&V gaat dit nog een stap verder. Zij zien het contact met de partijvoorzitter namelijk als belangrijkste en beste mogelijkheid om de moederpartij te beïnvloeden. Respondenten binnen deze jongerenpartijen halen daarvoor volgende argumenten aan:

“Het grote voordeel is dat je één op één zaken kan uitwisselen, zonder dat er tussenpersonen aan te pas komen of zaken verloren gaan in wat nog allemaal gezegd wordt”

&

“Dat zijn over het algemeen heel leuke, productieve en dynamische gesprekken waar heel veel uitkomt”

&

“Het direct contact is eerder kort en snel waardoor je super efficiënt kan inspelen op de actualiteit”

&

“Via het rechtstreeks contact met de voorzitter kan je echt het gemakkelijkst zaken aftoetsen”

Uit bovenstaande bevindingen en de interviews kan geconcludeerd worden dat deze tweede hypothese deels bevestigd kan worden. Voor jongerenpartijen waar een minder sterk tot geen persoonlijk contact is met de voorzitter, zijnde Jong N-VA, is het partijbureau inderdaad het belangrijkste en meest gehanteerde kanaal voor dit soort beïnvloeding. Ook voor Jongsocialisten is dit belangrijk aangezien zij geen vaste contactmomenten beleggen, maar sporadisch contact is wel degelijk mogelijk. Voor jongerenpartijen waar wel formele overlegmomenten met de partijvoorzitter worden georganiseerd, zijnde Jong VLD, Jong CD&V en Jong Groen, wordt de hypothese deels bevestigd. Naast het belang voor het partijbureau (in mindere mate voor Jong Groen omwille van bovengenoemde redenen) vormen ook de persoonlijke contacten met de partijvoorzitter een belangrijk kanaal ter beïnvloeding van standpunten rond actuele gebeurtenissen.

Hypothese 3: brede partijstandpunten en ideologische koers

Deze derde hypothese focust vervolgens op de invloed die jongerenpartijen trachten uit te oefenen op de lange termijn aspecten van de programmatorische functie. Hieronder vallen vooral stand- en strijdpunten die de koers van de partij voor de komende jaren bepalen. Ook het opstellen van het programma in aanloop naar verkiezingen vormt een gegeven binnen dit deel. Deze derde hypothese gaat ervan uit dat voor dit type beïnvloeding vooral de studiedienst aangesproken zal worden aangezien zij een belangrijke rol spelen bij het bepalen en opstellen van de partijprogramma's en partijstandpunten.

Uit de interviews blijkt dat de jongerenafdelingen wel degelijk beroep kunnen doen op de diensten van de studiedienst maar dat dit eigenlijk louter een informatief kanaal betreft. Jongerenpartijen zullen bijgevolg de studiedienst niet aanspreken om de moederpartij te beïnvloeden. Volgende uitspraken van verschillende respondenten tonen dit ook aan:

“De studiedienst kan op vlak van beïnvloeding niet zo veel voor ons doen. De wisselwerking is ook minder omdat zij hard gekoppeld zijn aan de moederpartij”

&

“Ik denk dat de studiedienst voor ons vrij weinig kan doen in het uitoefenen van invloed vermits wij minder in contact komen met hen. Wij komen enkel in contact als we bepaalde vragen hebben of iets specifiek willen weten”

&

“Dat is moeilijker voor een jongerenpartij om op te wegen omdat zij werken met mensen die worden aangestuurd door de partij. De jongerenpartij kan niet zeggen aan de studiedienst wat ze moeten doen”

Het meest aangehaalde argument waarom de studiedienst geen geschikt beïnvloedingskanaal is en jongerenpartijen hen bijgevolg niet zullen aanspreken om de moederpartij te beïnvloeden, is het feit dat studiediensten hun werk uitvoeren in opdracht van de moederpartij. Dit maakt dat elke vraag die de jongerenpartij stelt aan de studiedienst tevens via de partijtop moet passeren en ook haar goedkeuring nodig heeft. Informele contacten binnen de studiedienst kunnen wel helpen om als jongerenpartij een beter inzicht te verwerven in de verschillende thema's waar de moederpartij rond werkt. Maar ook hier betreft het eerder inwinnen van informatie en geen beïnvloeding.

Het kanaal dat voor dit type beïnvloeding wel naar voor wordt geschoven als belangrijkste, zijn de partijcongressen. Over het algemeen worden partijcongressen als dé beste mogelijkheid gezien om als jongerenpartij een invloed uit te oefenen op de programmatorische functie en standpuntbepaling van de moederpartij. Dit omdat ze via amendering in de mogelijkheid zijn om congres teksten te wijzigen. Het belang van het partijcongres wordt duidelijk met volgende uitspraak van één van de respondenten: *“Het congres is de beste manier voor jongerenpartijen om mee aan standpuntbepaling te doen. Jongerenpartijen krijgen heel wat ruimte om tussen te komen en leden te overtuigen van hun standpunt”*.

Daarnaast dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de verschillende soorten congressen. Het type congres dat als beste beïnvloedingskanaal wordt gezien, zijn de ideologische congressen van de moederpartij. Hier worden de lange termijn standpunten en de koers die de partij de komende jaren zal varen bepaald. Verkiezingscongressen in aanloop naar verkiezingen en onderhandelingen zijn voor jongerenpartijen belangrijk om via amendering ook jongerenstandpunten in het verkiezingsprogramma van de partij te krijgen. Indien de partij vervolgens in de meerderheid terechtkomt, hebben jongerenpartijen via die weg een deel van het beleid kunnen beïnvloeden. Op het goedkeuringscongres na de onderhandelingen, is beïnvloeding echter niet meer mogelijk en spreken jongerenpartijen hun steun voor eventuele regeringsdeelname uit. Volgende uitspraak toont inderdaad het kleine belang van deze goedkeuringscongressen aan: *“Congressen naar aanleiding van regeringsdeelnames zijn applausmachines. Jongerenpartijen, en ook andere mensen, kunnen daar geen invloed meer uitoefenen op de uitkomst van de onderhandelingen”*.

Binnen dit onderzoek is er bovendien sprake van twee jongerenpartijen, namelijk Jong Groen en Jong VLD, die actief betrokken worden bij de voorbereiding van congressen en het schrijven van congres teksten. Door hen deel te laten nemen aan de werkgroepen of hen te raadplegen rond belangrijke jongerenthema's, kunnen deze jongerenpartijen mee hun stempel drukken op de uitkomst van de congressen. Daarnaast is vooral de mogelijkheid tot amenderen zeer belangrijk voor alle jongerenpartijen. Er is dan ook consensus over alle respondenten heen dat de mogelijkheid tot amendering, en op die manier het mee bepalen van de uitkomst van het congres, ten volle wordt benut door de jongerenpartijen. Tijdens de interviews werden tevens twee voorbeelden aangehaald van befaamde congressen die aantonen dat dit wel degelijk hét kanaal is voor jongerenpartijen om hun stempel te drukken op de werking van de moederpartij. Het eerste voorbeeld betreft het befaamde cannabiscongres van het toenmalige sp.a en de Jongsocialisten waar één van de respondenten het volgende over zegt: *“Om een congres leuk te maken moet je altijd een paar toffe amendementen hebben en legalisering van cannabis was zo één. Tot de grote verbazing van de partijtop, heeft dat een meerderheid gehaald en is dat erdoor gekomen”*.

Het tweede voorbeeld betreft een congres van Open VLD in 1979 waar toenmalig jongeren voorzitter Guy Verhofstadt het volledige congres heeft overgenomen en de moederpartij naar zijn hand heeft gezet. Ook hier zei één van de respondenten het volgende over: *“Ze hebben daar zoveel ruzie gemaakt en amendementen ingediend dat de standpunten van de jongeren uiteindelijk de standpunten van de moederpartij werden”*.

Bovenstaande bevindingen tonen aan dat de derde hypothese niet opgaat. Voor de beïnvloeding van de lange termijnstandpunten van de moederpartij en het deel van de programmatorische functie met betrekking tot de koers van de moederpartij, is niet de studiedienst het meest gehanteerde en belangrijkste kanaal maar wel de partijcongressen. Enkel het feit dat partijcongressen niet vaak plaatsvinden, is een beperking op de gepercipieerde beïnvloedingsmogelijkheid voor en door jongerenpartijen.

2. Vergelijkende analyse

In het tweede deel van deze resultatensectie wordt een vergelijking gemaakt van de gehanteerde kanalen door jongerenpartijen. Meer bepaald zal er gekeken worden of er een verschil opduikt tussen jongerenpartijen met veel leden of jongerenpartijen met weinig leden. De huidige ledenaantallen van jongerenpartijen werden in kaart gebracht in tabel 1. Binnen dit vergelijkende deel van de resultatenbespreking, zal een antwoord geformuleerd worden op de onderzoeksvraag: *“Welke verschillen in gehanteerde beïnvloedingskanalen bestaan er tussen jongerenpartijen op basis van het ledenaantal?”* De beantwoording van hypothese vier en vijf zal hiertoe bijdragen.

Overzicht gebruikte kanalen

Zoals het beschrijvende deel van deze resultatensectie reeds duidelijk maakte, hanteren jongerenpartijen vooral directe en interne kanalen ter beïnvloeding van hun moederpartij. Dit betreft persoonlijke contacten, het partijbestuur, het partijcongres, de partijraad, etc. Bovendien hanteren jongerenpartijen over het algemeen dezelfde kanalen. Er zijn echter kleine verschillen op te merken in de manier waarop jongerenpartijen hun directe kanalen aanspreken, hoe ze er vertegenwoordigd zijn en welk belang ze aan deze kanalen hechten. Bijlage 3 omvat een overzicht van de manier waarop de vijf geselecteerde jongerenpartijen hun directe kanalen aanwenden. Daarnaast omvat deze ook een samenvattende tabel van de bevindingen rond de indirecte kanalen, waarin de resultaten van alle jongerenpartijen gebundeld zijn tot één overzichtstabel. Deze tabellen dragen bij aan het blootleggen van eventuele verschillen tussen jongerenpartijen op basis van hun ledenaantal.

Hypothese 4: het belang van leden

Binnen dit deel wordt er op zoek gegaan naar de verschillen in gehanteerde kanalen op basis van het ledenaantal. Deze vierde hypothese gaat ervan uit dat jongerenpartijen met meer leden ook makkelijker toegang hebben tot bepaalde kanalen waar leden een belangrijke rol spelen.

Uit de interviews blijkt echter dat het ledenaantal geen effect heeft op de automatische toegang tot bepaalde kanalen voor jongerenpartijen. Dat komt door de statutair vastgelegde aanwezigheid in de formele bestuursorganen van de moederpartij, met uitzondering van Jong Groen die geen vaste zetel in het partijbestuur heeft. Het maakt niet uit hoeveel leden de jongerenpartijen hebben, ze zijn verzekerd van aanwezigheid binnen deze directe beïnvloedingskanalen. Een belangrijk onderscheid dat gemaakt dient te worden binnen de beantwoording van deze hypothese is het onderscheid tussen absolute ledenaantallen en de effectief actieve leden. Verschillende uitspraken van meerdere respondenten tonen dat ook aan:

“Het ledenaantal op zich zegt niet zo heel veel. Het gaat er hem ook over hoeveel actieve leden je hebt en dat is eigenlijk een veel relevanter cijfer”

&

“Ik denk dat het aandeel actieve leden veel belangrijker is dan het effectieve aantal leden”

&

“Als jongerenpartij zouden we meer moeten focussen op het activeren van leden. Je moet niet enkel werven om niets te doen. Ik verkies kwaliteit nog steeds boven kwantiteit”

Een grote en actieve achterban zorgt er volgens de respondenten tevens voor dat vanuit de moederpartij de perceptie heerst dat er meer rekening dient gehouden te worden met de jongeren. Dit leidt er echter niet toe dat er meer mogelijkheden zijn voor jongerenpartijen om hun moederpartij te beïnvloeden. Desalniettemin kan een groter ledenaantal wel een voordeel opleveren aangezien jongeren in dat geval meer kunnen wegen op de uitkomst van het congres. Bovendien zorgen meer leden ervoor dat er ook meer jongeren verkozen kunnen worden om binnen bepaalde bestuursorganen te zetelen en bijgevolg de vertegenwoordiging van de jongeren op zich te nemen. Hoe de verschillende jongerenpartijen het belang van leden percipiëren en of er hierdoor extra kanalen ter hunne beschikking komen, wordt in volgende paragraaf besproken.

Jong N-VA beschrijft zichzelf als een formele jongerenpartij die heel officieel tewerk gaat. Naar schatting zijn ongeveer tien procent van de Jong N-VA leden tevens lid van de moederpartij. Meer leden zorgen echter niet voor toegang tot nieuwe kanalen en de kanalen die reeds aanwezig zijn worden al ten volle benut. Wel is er sprake van een DBDB waarbij de dagelijkse besturen van de jongerenpartij en moederpartij met elkaar vergaderen, maar dit is eerder een organisatorisch gegeven. **Jong Groen** beschikt over een groot ledenaantal waar naar schatting 25% tevens lid is van de moederpartij. In tegenstelling tot Jong N-VA is Jong Groen volledig informeel georganiseerd. Het grote ledenaantal draagt volgens de respondenten wel bij aan de effectieve invloed die ze kunnen uitoefenen op het partijcongres maar zorgt er niet voor dat nieuwe kanalen opduiken. Dat is echter wel het geval bij **Jong CD&V** waar het geledingenoverleg een bijkomend kanaal is waar beïnvloeding van de moederpartij kan plaatsvinden. Door de grote geschiedenis als traditionele partij, beschikt CD&V over drie evenwaardige en belangrijke geledingen zijnde de jongerenpartij, de seniorenafdeling en Vrouw & maatschappij. In het geledingenoverleg volgt een afstemming tussen de geledingen en worden organisatorische zaken besproken waardoor beïnvloeding van de programmatorische functie hier niet aan de orde is. **Jong VLD** en **Jongsocialisten** zijn tot slot twee jongerenpartijen met relatief weinig leden. Voor hen is het vooral belangrijk om leden te activeren. Uit de interviews blijkt dat dat beter lukt bij Jong VLD dan bij Jongsocialisten. Respondenten zijn het er echter ook hier over eens dat meer leden geen extra toegang tot andere kanalen zou teweegbrengen.

Bovenstaande bevindingen tonen aan dat leden weldegelijk belangrijk zijn voor jongerenpartijen maar dat er vooral gefocust moet worden op actieve ledenaantallen en dat absolute aantallen eigenlijk niet veel zeggen. Bovendien heeft het ledenaantal geen impact op de toegang die jongerenpartijen hebben tot bepaalde kanalen. Er is sprake van vastgelegde vertegenwoordiging in de formele bestuursorganen van de moederpartij, ongeacht het ledenaantal. Een grote actieve achterban kan er wel voor zorgen dat jongerenpartijen via bepaalde kanalen een grotere invloed kunnen uitoefenen op de moederpartij. De focus van dit onderzoek ligt echter niet op de effectieve invloed via verschillende kanalen en de rol van leden daarin. Bijgevolg kan geconcludeerd worden dat een groot ledenaantal geen impact heeft op de automatische toegang tot bepaalde beïnvloedingskanalen en dat hypothese vier weerlegd is.

Hypothese 5: ledenaantal en type kanaal

Ook deze vijfde en laatste hypothese gaat in op het belang van leden voor jongerenpartijen en de impact hiervan op het gebruik van beïnvloedingskanalen. Hier wordt verwacht dat jongerenpartijen met veel leden bewust andere kanalen gaan gebruiken ter beïnvloeding van hun moederpartij. In tegenstelling tot de vorige hypothese, ligt de nadruk hier op het bewust kiezen voor andere kanalen door de aanwezigheid van meer leden. Het hanteren van mobiliserende kanalen kan op die manier bijvoorbeeld eenvoudiger worden voor deze jongerenpartijen gezien de grote achterban.

Uit de interviews blijkt echter dat het ledenaantal ook hier geen grote impact heeft op de keuze voor bepaalde kanalen om de moederpartij te gaan beïnvloeden in alle aspecten van de programmatorische functie. Jongerenpartijen gaan met andere woorden niet bewust op zoek naar andere kanalen omdat ze over een groter ledenaantal beschikken. Zoals reeds eerder aangetoond, zijn mobiliserende kanalen niet populair wanneer het aankomt op beïnvloeding van de moederpartij. Jong Groen wijkt hier als enige jongerenpartij echter enigszins van af en probeert via een meer activistische werking toch een behoorlijk aantal leden te mobiliseren. Op basis van het absolute ledenaantal is Jong Groen de grootste jongerenpartij van Vlaanderen, wat het uiteraard eenvoudiger maakt om heel wat leden te mobiliseren. Jong Groen kan opgedeeld worden in twee specifieke afdelingen, namelijk een politiek gerichte afdeling en een bewegingsafdeling. Deze laatste afdeling focust meer op het bijeenbrengen van leden door bijvoorbeeld kampen te organiseren. Bovendien zijn veel activiteiten en acties die door Jong Groen georganiseerd worden tevens toegankelijk voor niet-leden. Ook hier moet echter opgemerkt te worden dat dit niet dient ter beïnvloeding van de moederpartij en dat jongerenpartijen niet bewust op zoek gaan naar nieuwe beïnvloedingskanalen. Opnieuw is het voornaamste argument dat jongerenpartijen automatisch vertegenwoordigd zijn in de formele bestuursorganen van de moederpartij waardoor de directe kanalen ter beschikking zijn en ze niet op zoek hoeven te gaan naar nieuwe (indirecte) kanalen. Wanneer er in de interviews expliciet werd gevraagd naar het belang van leden en of jongerenpartijen andere kanalen zouden hanteren in het geval dat ze over meer leden zouden beschikken, werden volgende antwoorden gegeven:

“Ik denk dat we in de statuten van de moederpartij altijd als bevoorrechte partner gezien zullen worden. Ik denk dus niet dat meer leden veel zou uitmaken qua kanalen”

&

“Ik denk dat we qua kanalen op zich wel goed zijn en ik denk niet dat een hoger ledenaantal een andere insteek zou geven”

&

“Ik denk niet dat als we meer leden zouden hebben we ook plots andere kanalen zouden gebruiken”

Deze uitspraken tonen aan dat leden, tegen de verwachting van deze hypothese in, geen impact hebben op de keuze van het type beïnvloedingskanaal door jongerenpartijen. Dit betekent dat ook deze vijfde hypothese weerlegd wordt.

BESLUIT

In dit besluit wordt een algemene conclusie gevormd door de bevindingen uit het theoretisch kader en de analyse van de resultaten samen te brengen. Deze conclusie zal eindigen met enkele voorstellen tot mogelijk toekomstig onderzoek rond het onderwerp van jongerenpartijen en hun invloed op de moederpartij.

Conclusie

De doelstelling van dit onderzoek was om in de eerste plaats te achterhalen welke kanalen jongerenpartijen gebruikten ter beïnvloeding van de programmatorische functie van hun moederpartij en daar een overzicht van te creëren. In de tweede plaats werd er gekeken of er een verschil is in gehanteerde beïnvloedingskanalen tussen de jongerenpartijen op basis van hun ledenaantal. Hoewel binnen de literatuur reeds enkele onderzoeken zijn gevoerd naar jongerenpartijen, focussen deze voornamelijk op de rekruteringsfunctie, de werking van jongerenpartijen en de beïnvloeding van het overheidsbeleid. Over de wisselwerking met de moederpartij en hoe jongerenpartijen hen trachten te beïnvloeden is echter weinig gekend. Door dit te onderzoeken, probeert deze masterproef een leegte binnen academisch onderzoek op te vullen. Als leidraad voor dit onderzoek werd gebruik gemaakt van de studie van Binderkrantz (2004) waar een onderscheid werd gemaakt tussen directe en indirecte kanalen. Dit onderscheid werd tevens toegepast binnen deze masterproef waarin de beschreven kanalen werden vertaald naar een intra-partijcontext. Op basis van interviews met respondenten van vijf verschillende jongerenpartijen (Jong N-VA, jong CD&V, Jong VLD, Jong Groen en Jongsocialisten) werden antwoorden geformuleerd op de onderzoeksvragen en de bijhorende hypothesen.

Uit het beschrijvend deel van het onderzoek blijkt dat jongerenpartijen voornamelijk gebruik maken van directe kanalen ter beïnvloeding van de programmatorische functie van de moederpartij. Indirecte beïnvloedingskanalen zijn minder populair en bijgevolg minder gehanteerd. Bovendien zullen jongerenpartijen initieel altijd proberen om via de directe kanalen te beïnvloeden en pas wanneer dit echt geen effect blijkt te hebben, zullen ze overschakelen naar indirecte kanalen. Het mindere gebruik van de indirecte kanalen is vooral te wijten aan de automatische vertegenwoordiging van de jongerenpartijen in de meeste bestuursorganen van de moederpartij. Het is deze vertegenwoordiging dat als directe toegangskanalen worden gezien en gebruikt. Binnen de indirecte kanalen wordt sociale media aanzien als populairste beïnvloedingskanaal. Traditionele media kan daarnaast potentieel bijdragen aan beïnvloeding van de moederpartij maar is voor jongerenpartijen moeilijk te bereiken. Tot slot blijkt van beïnvloeding via niet-institutionele kanalen helemaal geen sprake te zijn. Uit deze bevindingen volgt een bevestiging van hypothese 1a met als logisch gevolg het weerleggen van hypothese 1b.

Binnen het gebruik van de directe beïnvloedingskanalen, vormt over het algemeen het partijbureau het belangrijkste en meest gehanteerde kanaal voor de beïnvloeding van standpunten rond actuele thema's. Enkel voor Jong Groen blijkt dit niet het geval te zijn aangezien zij geen vaste zetel hebben binnen het partijbureau. Bovendien werd duidelijk dat persoonlijk contact tussen de partijvoorzitter en jongerenvoorzitter minstens even belangrijk is. Dat persoonlijk contact is het sterkst bij Jong Groen, Jong CD&V en Jong VLD aangezien zij formele vergaderingen beleggen tussen beide. De Jongsocialisten zijn wel in de mogelijkheid hun partijvoorzitter aan te spreken, maar formele vergaderingen worden zelden vastgelegd. Tot slot is bij Jong N-VA persoonlijk contact met de partijvoorzitter afwezig. Dit impliceert een gedeeltelijke bevestiging van hypothese twee: het partijbureau is het belangrijkste kanaal ter beïnvloeding van actuele standpunten maar indien persoonlijk contact aanwezig is met de partijvoorzitter, staat dat minstens op gelijke hoogte. Belangrijk om te vermelden is dat voor Jong Groen niet het partijbureau maar wel de politieke raad, naast het contact met hun voorzitter, het belangrijkste kanaal is. De reden hiervoor is de statutair vastgelegde vertegenwoordiging binnen deze vergadering dewelke afwezig is bij het partijbureau.

Vervolgens volgde een weerlegging van de derde hypothese. Jongerenpartijen blijken voor de ruimere beïnvloeding zoals het partijprogramma, de koers die de partij vaart, etc. meer te mikken en gebruik te maken van partijcongressen dan van de studiedienst. Deze laatste vormt voor jongerenpartijen louter een informatief kanaal terwijl ze via de amendementen en betrokkenheid op congressen wel degelijk hun invloed kunnen laten gelden op de programmatorische functie. Het is vooral van de ideologische congressen dat jongerenpartijen gebruik zullen maken om deze invloed uit te oefenen. Het feit dat bij partijcongressen vooral invloed wordt uitgeoefend op de lange termijn aspecten van de programmatorische functie zoals de bredere partijstandpunten en ideologische koers, heeft te maken met het niet frequent plaatsvinden van zo een partijcongres.

Bovenstaande bevindingen vormen samen een antwoord op de onderzoeksvraag: ***“Welke kanalen hanteren Vlaamse jongerenpartijen om invloed uit te oefenen op de programmatorische functie van de moederpartij?”*** Tijdens de interviews bleek echter dat de rekruteringsfunctie nog steeds een belangrijk aandeel heeft in de beïnvloeding door jongerenpartijen. Zo is het plaatsen van jongeren op kieslijsten en hen bepaalde functies binnen de moederpartij laten uitvoeren nog steeds een zeer populair gegeven. Indien jongeren doorgroeien naar de moederpartij en daar een functie uitoefenen, nemen ze hun ideeën die vorm kregen binnen de jongerenpartij mee naar de moederpartij om op die manier aan beïnvloeding te doen. Dit kan als het ware gezien worden als een bevestiging van het onderzoek van Hooghe, Stolle & Stouthuysen (2004) maar vormde niet de focus van dit masterproefonderzoek.

Wat betreft het vergelijkende deel van het onderzoek, worden beide hypotheses (4 en 5) weerlegd. Jongerenpartijen met meer leden hebben dus niet automatisch meer toegang tot bepaalde kanalen dan jongerenpartijen met minder leden en gaan ook niet bewust voor andere kanalen gaan kiezen. De belangrijkste bevindingen hierbij zijn dat jongerenpartijen, ongeacht het ledenaantal, vertegenwoordigd zijn in de formele beslissingsorganen van de moederpartij, dewelke de directe kanalen vormen. Bovendien is het absolute ledenaantal van weinig belang maar wordt vooral gekeken naar het aantal actieve leden. Hier zijn de verschillen tussen jongerenpartijen onderling veel kleiner. De enige jongerenpartij die via het mobiliseren van leden enigszins de moederpartij probeert te beïnvloeden, is in minimale mate Jong Groen. Het bondige antwoord op de vergelijkende onderzoeksvraag ***“Welke verschillen in gehanteerde beïnvloedingskanalen bestaan er tussen jongerenpartijen op basis van het ledenaantal?”*** luidt dan ook dat er op basis van het ledenaantal geen verschillen op te merken zijn tussen jongerenpartijen in gehanteerde beïnvloedingskanalen.

Toekomstig onderzoek

Ondanks de relevante resultaten van dit onderzoek is er nog heel wat ruimte voor uitbreiding waar vervolgonderzoek tot kan bijdragen. De beperkingen van dit onderzoek inzake extrapolatiebaarheid kunnen hiervoor de basis vormen. Zo werd binnen deze masterproef een selectie gemaakt van vijf Vlaamse jongerenpartijen. Het is echter niet mogelijk om met 100 procent zekerheid te stellen dat de gevonden resultaten ook van toepassing zijn op andere jongerenpartijen buiten de selectie. Bijkomend onderzoek kan een antwoord bieden of de gevonden resultaten tevens van toepassing zijn op Waalse jongerenpartijen, Nederlandse jongerenpartijen en/of de twee Vlaamse jongerenpartijen die binnen dit onderzoek buiten beschouwing werden gelaten zijnde Vlaams Belang jongeren en Comac.

Daarnaast werd binnen het vergelijkend onderzoek op zoek gegaan naar verschillen op basis van de ledenaantallen van jongerenpartijen. Ook hier is het echter mogelijk om op basis van andere parameters mogelijke verschillen bloot te leggen en te kijken of er verschillen opduiken in gehanteerde kanalen tussen jongerenpartijen. Binnen de bestuurskunde vormen de positionering op de links-rechts schaal of het onderscheid tussen coalitie en oppositie vaak interessante invalshoeken om politieke partijen en afdelingen met elkaar te vergelijken. Op het eerste gezicht zijn ook voor deze parameters geen markante verschillen op te merken tussen jongerenpartijen maar om een sluitend en effectief antwoord te bieden of deze assumptie wel degelijk klopt, is vervolgonderzoek op zijn plaats.

Tot slot focust dit onderzoek enkel op de aanwezigheid en het gebruik van kanalen ter beïnvloeding van de moederpartij. Hoe effectief deze kanalen zijn en welke werkelijke invloed jongerenpartijen via deze kanalen uitoefenen wordt echter buiten beschouwing gelaten. De effectiviteit van deze kanalen en/of mate van invloed kan een interessant gegeven zijn om verder te onderzoeken. Resultaten van deze masterproef kunnen dienen als basis voor dit vervolgonderzoek.

BIBLIOGRAFIE

- Baarda, B. (2014). *Dit is onderzoek! handleiding voor kwantitatief en kwalitatief onderzoek*. Groningen: Noordhoff Uitgevers.
- Binderkrantz, A. (2004). interest Group Strategies: Navigating Between Privileged Access and Strategies of Pressure. *Political Studies*(Vol. 53), 694-715.
- Binderkrantz, A. (2008). Different groups, different strategies: How interest groups pursue their political ambitions. *Scandinavian Political Studies*(Vol. 31- No.2), 173-201.
- Burke, E. (1770, april 23). Thoughts on the Cause of the Present Discontents.
- Celis, K., Erzeel, S., & Mügge, L. (2015, december 20). Intersectional Puzzles: Understanding Inclusion and Equality in Political Recruitment. *Politics and Gender*.
- COMAC. (2020). *Over Comac*. Opgehaald van comac-studenten.be: https://www.comac-studenten.be/over_comac
- Cross, B., & Young, L. (2007, Mei 30). Attitudinal, Motivational and Media Usage Factors Influencing of the Young Politically Engaged to Join a Political Party: an investigation of the Canadian Case. University of Saskatchewan.
- Dalton, R. (2007). *The good citizen: How the young are transforming American politics*. Washington DC: CQ Press.
- Dalton, R. J., Farrell, D. M., & McAllister, I. (2011). *Political parties and DEMocratic Linkage: How parties organize Democracy*. Oxford: Oxford University Press.
- De Rynck, F., & Van Alsenoy, J. (2017). Deel 3 in drievoud: lokale autonomie, lokale politiek en lokale democratie. In *Lokale politiek en democratie: 40 stemmen over stad en gemeente* (p. 160). Politeia.
- De Winter, L., & Baudewyns, P. (2015). Candidate centred campaigning in a party centred context: the case of Belgium. *Electoral Studies*, 39, 295-305.
- Deschouwer, K., & Rihoux, B. (2008). De Lokale Partijafdelingen. Van Hierarchie naar strategie. In J. Buelens, B. Rihoux, & K. Deschouwer, *Tussen kiezer en hoofdkwartier*. Brussel: VUB Press.
- Devos, C. (2006). *De kleermakers en de keizer: inleiding tot politiek en politieke wetenschappen*. Gent: Academia Press.
- Devos, C. (2017). Hoofdstuk 7: Politieke partijen. In C. Devos, *Een plattegrond van de macht* (pp. 270-323). Gent: Academia Press.
- Dewachter, W. (2003). *De mythe van de parlementaire democratie : een Belgische analyse*. Leuven: Acco.
- Dewachter, W. (2005). Het partijbureau in het kluwen van de partijactie. In W. Dewachter, & S. Depauw, *Een halve eeuw partijbureau in België* (pp. 7-30). Leuven: Acco.
- Drost, E. A. (2015). Validity and Reliability in Social Science Research. *International Perspectives on Higher Education Research*(38(1)), 105-123.

- Eder, N., Jenny, M., & Müller, W. C. (2015, november 17). Manifesto functions: How party candidates view and use their party's central policy document. *Electoral studies*, 45, 75-87. Elsevier.
- Faucher-King, F., & Treille, E. (2003). Managing intra-party democracy: comparing the French socialists and British Labour conferences. *1(1)*, 61-82. French Politics.
- Fiers, S. (1998). *Partijvoorzitters in België of Le parti, c'est moi?: rolverwachtingen, rolpercepties en rolgedrag van de voorzitters van politieke partijen in België in de periode 1981-1996*. Leuven: Acco.
- Fiers, S., Scheepers, S., Debunne, S., Van Uytven, A., Hondeghem, A., Delwit, P., . . . Pilet, J.-B. (2006). De trajecten van vrouwen in de Belgische politiek. Brussel: Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen.
- George, B. (2020, oktober 6). Strategisch management en beleid - college 3 [College slides]. Gent: UGent.
- Grant, W. (2004). Pressure Politics: The Changing World of Pressure Groups. *Parliamentary Affairs*, 408-419.
- Heale, R., & Twycross, A. (2015). Validity and reliability in quantitative studies. *Evidence-Based Nursing*, 66-67.
- Heene, A., & Desmidt, S. (2005). *Strategie en organisatie van publieke organisaties*. Tiel: Lannoo campus.
- Heyerick, A., & Steyvers, K. (2017). Cruisen in een archipel? Over de betekenis van de lokale afdelingen voor partijleden. In B. Wauters, *Wie is nog van de partij?* (pp. 101-121). Leuven: Acco.
- Heywood, A. (2013). Political parties. In A. Heywood, *Politics 4th edition* (pp. 221-243). Hampshire: Houndmills, Basingstoke.
- Hooghe, M. (1994). De organisatiestructuur van de Vlaamse vrouwenbewegingen. *Sociologische gids*.
- Hooghe, M., Stolle, D., & Stouthuysen, P. (2004). Head start in politics: The Recruitment Function of Youth organizations of Political Parties in Belgium (Flanders). *Party Politics*, 193-212.
- Howlett, M., Ramesh, M., & Perl, A. (2009). *Studying public policy: policy cycles & policy subsystems (3th ed.)*. Ontario: Oxford University Press.
- Hulst, R. (2012, december). Jong geleerd... De invloed van politieke jongerenorganisaties op hun moederpartijen. Leiden: Leiden University.
- Katz, R. S. (2014). Political Parties. In D. Caramani, *Comparative politics (5th edition)* (pp. 217-219). Oxford: Oxford University Press.
- Katz, R., & Mair, P. (1995). Changing models of party organization and party democracy. The emergence of the cartel party. *Party Politics*, 5-28.
- Kittilson, M. C. (1999, januari). Women's Representation in Parliament: The Role of Political Parties. *Party Politics(1)*, 5, 79-98. Londen: SAGE Publications.

- Klingemann, H.-D., Volkens, A., Bara, J., & Budge, I. (2006). Estimates for parties, electors and governments in Eastern Europe, European Union, and OECD 1990-2003. Oxford: Oxford University Press.
- Li, Y., & Marsh, D. (2008). New forms of political participation: Searching for expert citizens and everyday makers. *British Journal of Political Science*(38(2)), 247-272.
- Marien, S., Hooghe, M., & Quintelier, E. (2010). Inequalities in Non-institutionalised Forms of Political Participation: A Multi-level Analysis of 25 countries. *Political Studies*, 58, 187-213. Political Studies Association. doi:10.1111/j.1467-9248.2009.00801.x
- Meuleman, B., & Roose, H. (2014). *Methodologie Van De Sociale Wetenschappen : Een Inleiding*. Gent: Academia Press.
- Mintzberg, H. (1987, oktober 1). The strategy Concept I: Five Ps For Strategy. *California management review*, 11-24.
- Mortelmans, D. (2013). *Handboek kwalitatieve onderzoeksmethoden: 4e editie*. Leuven: Acco.
- Müller, W. C., & Narud, H. M. (2013). Party Governance and Party Democracy. In W. C. Müller, & H. M. Narud, *Party Governance and Party Democracy* (pp. 1-13). Berlijn: Springer.
- Offe, C., & Fuchs, S. (2002). A decline in social capital? The German case. In R. Putnam, *Democracies in Flux* (pp. 189-243). Oxford: Oxford University Press.
- Pattyn, V., Van Hecke, S., Brans, S., & Libeer, T. (2014). Tussen politieke partijen en think tanks. Een verkennende analyse van de Vlaamse partijstudiediensten. *Res Publica*(3), 293-316.
- Pirie, M., & Worcester, R. M. (2000). The Big Turn-Off: attitudes of Young People to Government, Citizenship and community. Londen: Adam Smith Institute.
- Rihoux, B., Dumont, P., & Dandoy, R. (2005). L'effet des medias et des programmes de partis sur le contenu des accords de gouvernement, 1991-1999: participatie ou médiacratie? In S. Walgrave, L. Dewinter, & M. Nuyttemans, *Politieke agendasetting in België*. Gent: Academia Press.
- Robertson, D. (1976). *A Theory of Party Competition*. Londen: Wiley.
- Saladeña, J. (2012). *The coding manual for qualitative researchers*. Londen: SAGE.
- Scarrow, S. E., & Gezgor, B. (2010). Declining memberships, changing members? European political party members in a new era. *Party Politics*(6), 16, 823-843. Sagepub.
- Schamp, T. (2016). Partij-belangenorganisaties in Vlaanderen: een verkennende kwalitatieve studie van sterkte, vorm en programmatische relevantie in het verkiezingsjaar 2013-2014. Gent: UGent.
- Schamp, T. (2017a). Partij-belangengroepenorganisaties in Vlaanderen: een verkennende analyse van de programmatische beïnvloeding door georganiseerde belangengroepen en middenveldorganisaties in het verkiezingsjaar 2013-2014 (perspectief van de belangengroepen) . Gent: UGent.

- Schamp, T. (2017b). V, de kracht van verandering! Partijelites over het voorkomen, de vorm en de gepercipieerde impact van belangengroepenorganisaties in verkiezingstijd. *Sampol*, 23(8), 60-67.
- Schamp, T., & Bouteca, N. (2018). Als je wint, heb je vrienden: een verkenning van pre-electorale aantrekkelijkheid van politieke partijen aan de hand van verspreiding van verkiezingsmemoranda. *Res Publica*(3), 143-179.
- Selb, P., & Lutz, G. (2015, september). Lone fighters: Intraparty competition, interparty competition, and candidates' vote seeking efforts in open-ballot PR elections. *Electoral Studies*, 39, 329-337. Elsevier.
- Sloam, J. (2013). 'Voice and Equality': Young People's Politics in the European Union. *West European Politics*(36(4)), 836-858.
- Truwant, J. (2007). Zo de ouden zingen, zo piepen de jongen? Analyse van de verhouding tussen politieke partijen en hun jongerenafdeling. Gent: UGent.
- Van Horenbeek, J. (2014, februari 25). *Sanne Doms kaapte sp.a-congres met cannabisvoorstel: "Zo boos is Tobback niet"*. Opgehaald van DeMorgen: <https://www.demorgen.be/nieuws/sanne-doms-kaapte-sp-a-congres-met-cannabisvoorstel-zo-boos-is-tobback-niet~bb5f15b5/>
- Van Mil, P., & Van Mierlo, J. (1988). *Pressiegroepen in de Nederlandse politiek*. Hooiberg Epe: Stichting maatschappij en overneming.
- Van Molle, L., & Gubin, E. (1998). *Vrouw en politiek in België*. Tiel: Lannoo.
- Van Noort, W. J. (1987). *Protest en pressie: een systematische analyse van collectieve actie*. Assen: Van Gorcum.
- Van Thiel, S. (2015). *Bestuurskundig onderzoek: een methodologische inleiding*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.
- Vander Elst, S. (2010). Via welke strategieën beïnvloeden pressiegroepen beleidsprocessen? Casestudie van het beleidsproces m.b.t. het Woonzorgdecreet. Gent: Hogeschool Gent.
- Vanhoren, I. (1990). Actiemiddelen van drukkingsgroepen in België. *Res Publica*(32 (1)), 95-115.
- Verkest, N. (2013). Beleidsbeïnvloeding door belangengroepen: over kanalen en strategieën. Case-analyse: Rookverbod Horeca. Gent: Hogeschool Gent.
- Verlet, D. (2020). Cursus kwalitatieve onderzoeksmethoden. *Casestudies: een situering*. Gent: UGent.
- Verlet, D. (2020). Cursus kwalitatieve onderzoeksmethoden. *elite-interviews: een situering*. Gent: UGent.
- Verschuren, P., & Doorewaard, H. (2007). *Het ontwerpen van een onderzoek. 4e druk*. Den Haag: Lemma.
- Vlaams Parlement. (2020). *Politieke Partijen*. Opgehaald van [vlaamsparlement.be: https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/vlaamse-volksvertegenwoordigers-partijen-en-fracties/politieke-partijen](https://www.vlaamsparlement.be/over-het-vlaams-parlement/vlaamse-volksvertegenwoordigers-partijen-en-fracties/politieke-partijen)

- Vrouwenmaatschappij.be. (sd). *Geschiedenis*. Opgehaald van vrouwenmaatschappij.be:
<http://www.vrouwenmaatschappij.be/Geschiedenis>
- VVSG. (2018). De omslag naar volwaardig partnership. *VVSG verkiezingsmemorandum 2019-2024*.
- Walgrave, S., Dewinter, L., & Nuyttemans, M. (2005). *Politieke agendasetting in België (1991-2000)*.
Gent: Academia Press.
- Wauters, B. (2009, April). Intra-party democracy in Belgium: on paper, in practice and through the eyes of the members. *ECPR joint sessions of workshops, Papers. Paper presented at the 37th ECPR Joint Sessions of Workshops.*, 36. Portugal.
- Wauters, B. (2016, oktober 27). Which party members participate in direct political action? A cross-national analysis. *International Political Science Review*, 225-241.
doi:<https://doi.org/10.1177/0192512116667730>
- Wauters, B. (2017). Inleiding: partijleden in perspectief. In B. Wauters, *Wie is nog van de partij?* (pp. 9-21). Leuven: Acco.
- Wauters, B., & Kern, A. (2020). *Burger en Bestuur*. Leuven: Acco.
- Whiteley, P. (2010, December). Is the party over? The decline of Party Activism and Membership across the democratic world. *Party Politics*(17(1)). doi:10.1177/1354068810365505
- Wlezien, C. (2005). On the salience of political issues: The problem with 'most important problem'. *Electoral Studies*(24), 555-579.
- Yanow, D. (1996). How does a policy mean? Interpreting policy and organizational actions. *Georgetown University Press*.

BIJLAGEN

Bijlage 1

TOPIC/THEMA	MOGELIJKE VRAGEN
Inleiding	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Bedanken om tijd vrij te maken ❖ Onderwerp van de masterproef duiden (onderzoek naar de kanalen of m.a.w. de verschillende mogelijkheden en manieren die de jongerenpartij aanwendt betreffende de beïnvloeding van de programmatorische functie = 2 momenten: partijprogramma en actuele thema's). ❖ Vraag of gesprek opgenomen mag worden! Enkel voor eigen gebruik voor transcriberen en eenvoudigere analyse van de data
Jongerenpartij en haar werking	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Er kunnen twee grote 'groepen' jongerenpartijen onderscheiden worden namelijk diegene die de moederpartij in grote mate blindelings volgen of diegene die echt kritisch ingaan tegen de moederpartij (ook standpunten aannemen die haaks staan op visie moederpartij). In welke categorie ziet u de jongerenpartij? <ul style="list-style-type: none"> ○ Waarom precies die categorie? ❖ Is er vaak eensgezindheid of zijn er toch nog vaak tegengestelde belangen en standpunten?
Contact met de moederpartij	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Hoe verloopt het contact met de moederpartij <ul style="list-style-type: none"> ○ Systematisch of eerder als onderwerp zich aandient? ❖ HOE PROBEERT U DE MOEDERPARTIJ TE BEÏNVLOEDEN? (ALGEMEEN)
Beïnvloeding programmatorische functie en actuele thema's: verschillende kanalen	<ul style="list-style-type: none"> ❖ De focus ligt op de invloed die jongerenpartijen uitoefenen op de programmatorische functie van de moederpartij. Hoe zou u deze functie in eigen woorden omschrijven? (<i>Optionele vraag, minder belangrijk</i>) ❖ DUIDING: Er zijn in het onderzoek 2 grote categorieën onderscheiden namelijk beïnvloeding van partijprogramma/verkiezingsprogramma en beïnvloeding van standpunten over actuele thema's → Telkens goed in achterhoofd houden dat het gaat om beïnvloeding van 'beleid' van de moederpartij (niet uitwijken naar overheidsbeleid). <ul style="list-style-type: none"> ○ Wat is de rol van het partijbureau hierin? (Actuele thema's?) ○ Wat is de rol van de voorzitter van de partij (rechtstreeks contact formeel of informeel). ○ Wat is de rol van de partijraad in deze beïnvloeding? ○ Kan de studiedienst een rol spelen in beïnvloeding of eerder louter informatief en ondersteunend? ○ Welke rol spelen congressen? <ul style="list-style-type: none"> ▪ Partijcongressen ▪ Eigen congressen van jongerenpartij ▪ Minder frequent → belangrijker voor grotere plaatje? ❖ Veel gebruik van media (= meer extern) voor beïnvloeding actuele standpunten? → Zie gezamenlijke communicatie jongerenvoorzitters inzake Covid-19. <ul style="list-style-type: none"> ○ Is dit volgens u een goede manier om invloed uit te oefenen? ○ Welk verschil in belang ziet u tussen traditionele media en sociale media? ❖ Welke rol spelen andere actoren: rechters, het publiek, parapolitieke organisaties, andere drukkingsgroepen, overheidsinstanties, etc.?

TOPIC/THEMA	MOGELIJKE VRAGEN
Overkoepelend (concept directe VS indirecte kanalen duiden)	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ben u vertrouwd met het concept directe VS indirecte kanalen? <ul style="list-style-type: none"> ○ DUIDING: Rechtstreekse beïnvloeding door bijvoorbeeld aanspreken van mandatarissen bij de moederpartij of administratieve diensten VS het onrechtstreeks beïnvloeden: media en mobilisatie (petitie). ❖ Naar uw mening, wordt er binnen de jongerenpartij meer gebruik gemaakt van directe of indirecte beïnvloeding? <ul style="list-style-type: none"> ○ In welke situatie is er meer sprake van directe beïnvloeding? ○ Kan u daar een voorbeeld van geven ○ In welke situatie is er meer sprake van indirecte beïnvloeding? ○ Kan u daar een voorbeeld van geven? ❖ Misschien wel de meest rechtstreekse manier is het plaatsen van leden van de jongerenpartij op kieslijsten of in een belangrijke functie krijgen binnen de partij. Hoe speelt dit een rol in de beïnvloeding?
Leden en kanalen	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Ook leden spelen een belangrijke rol in de beïnvloeding van de moederpartij, heeft u het gevoel dat moest de jongerenpartij meer leden tellen er ook andere kanalen aangewend zouden worden? <ul style="list-style-type: none"> ○ Kan u een voorbeeld geven van een kanaal dat u denkt dat u in dat geval meer zou inzetten? ❖ Theoretisch gezien zijn niet-institutionele vormen van participatie interessanter bij jongeren (petities, boycots, betogingen). Dit wordt ook gezien als mogelijke kanalen, worden deze veel gebruikt ter beïnvloeding van de moederpartij? <ul style="list-style-type: none"> ○ Partijlidmaatschap is dan weer een traditionele of institutionele vorm van participatie denkt u dan dat jongerenpartijen die minder leden hebben zoals bijvoorbeeld COMAC of Jong VLD of ziet u in praktijk dat zij wel die niet-institutionele vormen gaan hanteren? ❖ Ziet u nog andere mogelijke kanalen ter beïnvloeding die nog niet werden aangehaald?
Slot en résumé	<ul style="list-style-type: none"> ❖ “We hebben het nu over de verschillende kanalen gehad die bestaan en ook gebruikt worden,” ❖ Wat vindt u uiteindelijk het allerbelangrijkste kanaal/de belangrijkste manier om de moederpartij te beïnvloeden? <ul style="list-style-type: none"> ○ Waarom precies dit kanaal? ❖ Welk kanaal vindt u helemaal niet belangrijk of minder relevant? ❖ Heeft u nog vragen of opmerkingen of bepaalde dingen die u toch nog eens wil benadrukken?

Tabel 3: Topic list

Bijlage 2

Respondentenlijst		
Jongerenpartij	Respondent	Functie
Jong N-VA	Viktor Rooseleer	Jongerenvoorzitter
	Karliën Dekens	Nationaal secretaris
	Joris Kelchtermans	Stafmedewerker
	Piet De Zaeger	Algemeen directeur N-VA
	Tomas Roggeman	Kamerlid en ex-jongerenvoorzitter
Jong VLD	Tess Minnens	Jongerenvoorzitter
	Lennert Hansen	Teamleider politieke actua
	Jimmy Koppen	Hoofd studiedienst Open VLD, Adjunct van de Kabinetschef voorzitter Egbert Lachaert
Jong CD&V	Kevin Maas	Jongerenvoorzitter
	Eva van Noten	Nationaal coördinator
	Meinert Vanneste	Stafmedewerker
	Sien Vandevælde	Voormalig nationaal coördinator Jong CD&V nationaal en huidig provinciaal jongerenvoorzitter
Jong Groen	Paola Travella	Jongerenvoorzitter
	Dany Neudt	Ondervoorzitter Groen
	Maxine Willemsen	Nationaal secretaris Jong Groen
	Jordy Sabels	Jongerenvoorzitter
Jongsocialisten	Jaro Verberck	Jongerenvoorzitter
	Ine Vanhove	Ambassadeur jongeren bij Vooruit en medewerker van Jongsocialisten
Anoniem	Respondent A	Functie A

Tabel 4: Respondentenlijst

Jong Groen		
Type kanaal	Kanaal	Aanwending
Vertegenwoordigend	Persoonlijke contacten ❖ Voorzitter & ondervoorzitter ❖ Parlementairen ❖ Ministers	Zowel informele als formele contactmomenten zijn een belangrijke mogelijkheid tot beïnvloeding van actuele partijstandpunten. ❖ Systematisch tweemaandelijks contact in een formeel vastgelegde vergadering. Tevens bestaan van informeel contact via Whatsapp. ❖ Regelmatig contact rond thema's waar parlementairen rond werken. Mogelijkheid tot beïnvloeden hangt af van persoonlijke relatie. ❖ Contact is mogelijk maar is afhankelijkheid van wie de minister in kwestie is.
	Partijbestuur	Als enige jongerenpartij geen statutair vastgelegde vertegenwoordiging in het partijbestuur. Kunnen wel bepaalde punten op de agenda plaatsen. Jong Groen is wel vertegenwoordigd door jongeren die op het partijcongres verkozen zijn om in het partijbestuur te zetelen. Belangrijk voor de beïnvloeding van standpunten omtrent actuele gebeurtenissen door het frequent samenkomen.
	Partijraad = Politieke Raad	Uiterst belangrijk voor beïnvloeding op (middel)lange termijn omwille van de statutair vastgelegde vertegenwoordiging. Twee vaste vertegenwoordigers in de maandelijkse bijeenkomst. Aangevuld met Jong Groenen die daar vertegenwoordigd zijn namens hun provincie.
	Partijcongres ❖ Jongerencongres	Uiterst belangrijk beïnvloedingskanaal. Jongeren worden actief betrokken bij het opstellen van congresstukken. Hebben tevens de mogelijkheid om die achteraf te wijzigen via amendering en door het grote ledenaantal is er steeds een grote vertegenwoordiging. Vinden minder frequent plaats en zijn dus eerder gericht op beïnvloeding van grote partijstandpunten en ideologische koers. Belangrijk om de eigen standpunten kenbaar te maken en zo proberen te beïnvloeden. Moederpartij kijkt toe maar Jong Groen blijft volledig onafhankelijk in hun standpuntinname.
Administratief	Partijwoordvoerder	Heel erg sporadisch geraadpleegd of aangesproken om standpunten van Jong Groen naar buiten te brengen, vaak na overleg met de partijtop. Beïnvloedingsmogelijkheid is eerder klein.
	Partijstudiedienst	Staat ter beschikking van de jongerenpartij maar wordt weinig geraadpleegd. Ondanks hun belangrijke rol bij het schrijven van het partijprogramma louter een informatief kanaal.

Tabel 5: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong Groen

Jong N-VA		
Type kanaal	Kanaal	Aanwending
Vertegenwoordigend	Persoonlijke contacten	<p>Informele persoonlijke contacten zijn een belangrijke mogelijkheid tot beïnvloeding. Systematische formele contactmomenten zijn afwezig.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Voorzitter ❖ Ondervoorzitters ❖ Parlementairen ❖ Ministers
	Partijbestuur	<p>Voor Jong N-VA het belangrijkste kanaal ter beïnvloeding van actuele standpunten door het frequent samenkomen (wekelijks).</p> <p>Twee officiële Jong N-VA vertegenwoordigers die zelf standpunten op de agenda kunnen plaatsen en tevens stemrecht hebben.</p>
	Partijraad	<p>Officieel vier Jong N-VA vertegenwoordigers maar ook nog aanwezigheid van andere jongeren in de hoedanigheid van hun lokale N-VA afdeling.</p> <p>Belangrijk naar interne partijdemocratie toe maar minder beïnvloedingsmogelijkheden voor de jongeren omwille van het minder frequent samenkomen (maandelijks) en de grote omvang van de partijraad.</p>
	Partijcongres	<p>Uiterst belangrijk beïnvloedingskanaal. Jongeren krijgen een platform aangereikt om via amendering de congresteksten mee te wijzigen. Het partijcongres vindt echter minder frequent plaats waardoor dit gericht is op de beïnvloeding van grote partijstandpunten en de ideologische koers.</p>
	❖ Jongerencongres	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Vooral belangrijk om eigen standpunten kenbaar te maken: kan rekenen op veel belangstelling vanuit de moederpartij.
Administratief	DBDB	<p>Samenkomst tussen het dagelijks bestuur van N-VA en het dagelijks bestuur van Jong N-VA. Dit vindt hoogstens een paar keer per jaar plaats en gaat eerder over de organisatorische werking van de jongerenpartij. Beïnvloeding programmatorische functie is minder aan de orde.</p>
	Partijwoordvoerder	<p>Geen beïnvloedingskanaal. Woordvoerder spreekt uit naam van de partij en daar kunnen jongeren geen invloed op uitoefenen.</p>
	Partijstudiedienst	<p>Belangrijke actor bij het schrijven van het partijprogramma maar geen beïnvloedingskanaal voor jongeren: louter informatief.</p>

Tabel 6: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong N-VA

Jong CD&V		
Type kanaal	Kanaal	Aanwending
Vertegenwoordigend	Persoonlijke contacten	Zowel de systematische formele contacten als de informele persoonlijke contacten vormen belangrijke beïnvloedingsmogelijkheden.
	❖ Voorzitter	❖ Regelmatig telefonisch contact. Ongeveer om de twee weken formele vergadering tussen jongeren voorzitter en partijvoorzitter.
	❖ Parlementairen	❖ Nauwe samenwerking met parlementairen om te kijken hoe standpunten vorm kunnen krijgen binnen moederpartij en parlement.
	❖ Ministers	❖ Rechtstreeks contact met ministers bevoegd met aangelegenheden gerelateerd aan Jong CD&V standpunten.
	Partijbestuur	Twee vaste vertegenwoordigers zijnde de nationale jongeren voorzitter en één lid van het nationaal Jong CD&V bureau. Wekelijkse bijeenkomst op maandagochtend zorgt ervoor dat dit een uiterst geschikt kanaal is voor de beïnvloeding van actuele standpunten.
Partijraad = algemene vergadering	Partijraad = algemene vergadering	Vier Jong CD&V afgevaardigden binnen de partijraad + aanwezigheid van jongeren die daar zitten in de hoedanigheid van een andere afdeling. Door de respondenten omschreven als vrij log en ouderwets orgaan met heel veel leden dat bovendien minder frequent samenkomt. Jongeren zien hier weinig beïnvloedingsmogelijkheden.
	Partijcongres	Uiterst belangrijk beïnvloedingskanaal om de lange termijn visie van de partij te beïnvloeden. Aanpassing van congres teksten via amendementen. Ingediende amendementen van de jongerenpartij worden automatisch gestemd op het congres. Jongeren worden tevens betrokken bij het schrijven van de congres teksten.
	❖ Jongerencongres	Jaarlijks congres om eigen standpunten kenbaar te maken dewelke worden voorgelegd aan de partij met de vraag daar tevens rond te werken.
Administratief	Geledingsoverleg	Overleg tussen alle CD&V geledingen waarbij ook de directeur geledingen aanwezig is. Minder een beïnvloedingskanaal maar focust meer op de organisatorische werking van de geledingen.
	Partijwoordvoerder	Vaak aanwezig op het formele overleg tussen jongeren voorzitter en partijvoorzitter maar wordt niet gezien als mogelijkheid ter beïnvloeding.
	Partijstudiedienst	Mogelijkheid voor jongerenpartij om standpunten te laten verwerken door de studiedienst mits goedkeuring van de partijtop.

Tabel 7: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong CD&V

Jongsocialisten		
Type kanaal	Kanaal	Aanwending
Vertegenwoordigend	Persoonlijke contacten	<p>Informele contactmomenten zijn belangrijk. Systematische en formele persoonlijke contacten zijn eerder afwezig.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Voorzitter ❖ Parlementairen ❖ Ambassadeur jongeren
	Partijbestuur	<p>Eén afgevaardigde vanuit Jongsocialisten (meestal jongeren voorzitter) met een raadgevende stem. Tevens de mogelijkheid om agendapunten aan te brengen en gehoord te worden.</p> <p>Tweewekelijkse bijeenkomst en door de jongeren als beste kanaal ervaren om invloed uit te oefenen op standpunten rond actuele gebeurtenissen.</p>
	Partijraad = Raad van voorzitters en secretarissen	<p>Jongsocialisten worden beschouwd als gewone afdeling en mogen twee mensen afvaardigen.</p> <p>Vindt echter niet zo frequent plaats en wordt door de respondenten omschreven als een log orgaan dat weinig participatief is en bijgevolg minder beïnvloedingsmogelijkheden heeft.</p>
	Partijcongres	<p>Door de Jongsocialisten gezien als uiterst belangrijk beïnvloedingskanaal voor lange termijn standpunten. Worden tevens betrokken bij de voorbereiding van het congres indien specifieke jongerenthema's zich aandienen.</p> <p>Amendering is zeer belangrijk voor de jongeren. Kunnen via amendering en bijkomende aanwezigheid op congressen heel wat invloed uitoefenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Jongerencongres ❖ Minimale beïnvloeding: gevoel heerst dat er bij hogere werknemers weinig interesse is voor jongerencongressen. Moederpartij niet betrokken.
Administratief	Partijwoordvoerder	Geen beïnvloedingskanaal. Woordvoerder spreekt uit naam van de partij en daar kunnen jongeren geen invloed op uitoefenen.
	Partijstudiedienst	Geen formele contacten met studiedienst. Kan wel geraadpleegd worden indien Jongsocialisten informatie willen inwinnen rond een bepaald thema. De studiedienst wordt echter niet gezien als beïnvloedingskanaal.

Tabel 8: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jongsocialisten

Jong VLD		
Type kanaal	Kanaal	Aanwending
Vertegenwoordigend	Persoonlijke contacten	Zowel de systematische formele contacten als de informele persoonlijke contacten vormen belangrijke beïnvloedingsmogelijkheden.
	❖ Voorzitter	❖ Wordt gezien als het belangrijkste kanaal voor de beïnvloeding van actuele standpunten. Jongeren voorzitter en partij voorzitter hebben regelmatig contact.
	❖ Parlementairen	❖ Vlot contact met parlementairen, zeker diegene die een verleden hebben bij Jong VLD en daardoor de waarde van de jongerenpartij hoog inschatten.
	❖ Ministers	❖ Minder frequent maar het kan gebeuren dat de jongerenpartij vraagt om een bepaald standpunt in te nemen op het partijbureau.
	Partijbestuur	Voorzitter Jong VLD is aanwezig op het partijbestuur als adviserend lid zonder stemrecht. Jong VLD tracht hier standpunten te beïnvloeden door te wegen op de discussies. Andere Jong VLD leden geraken meestal niet verkozen om in het partijbestuur te zetelen. Door het frequent samenkomen (wekelijks op maandag) is dit een geschikt kanaal ter beïnvloeding van actuele standpunten maar door het ontbreken van stemrecht zijn er andere en meer geschikte kanalen.
	Partijraad	Wordt door de respondenten gezien als een afgeleide van wat gezegd wordt in het partijbestuur. Bovendien wordt er zelden gestemd wat maakt dat beïnvloedingsmogelijkheden minimaal zijn.
	Partijcongres	Wordt als cruciaal beïnvloedingskanaal gezien voor de beïnvloeding van lange termijn standpunten en de koers van de moederpartij. Congresteksten worden op verschillende platformen voorbereid en jongeren worden betrokken bij specifieke jongerenthema's. Kunnen achteraf via amendering een invloed uitoefenen op de congresteksten.
	❖ Jongerencongres	❖ Belangrijk om de eigen standpunten kenbaar te maken maar voorts wordt de moederpartij hier niet bij betrokken.
Administratief	Partijwoordvoerder	Geen beïnvloedingskanaal. Woordvoerder spreekt uit naam van de partij en daar kunnen jongeren geen invloed op uitoefenen
	Partijstudiedienst	Staat mede ter beschikking van de jongerenpartij. Vooral een informatief kanaal maar via informele contacten of kennissen bij de studiedienst is beïnvloeding soms mogelijk, zij het minimaal.

Tabel 9: Overzicht gehanteerde directe kanalen Jong VLD

Indirecte kanalen over alle jongerenpartijen heen		
Type kanaal	Kanaal	Aanwending
Mobiliserend	Acties	<p>Wel gehanteerd door jongerenpartijen. Acties zijn vooral belangrijk om te tonen aan de moederpartij dat er wel degelijk goed werk wordt geleverd.</p> <p>Dient tevens om de eigen standpunten kenbaar te maken en de achterban te mobiliseren in de hoop ze te activeren.</p>
	Boycots	Niet gehanteerd door jongerenpartijen.
	Petities	<p>Beide kanalen worden door jongerenpartijen sporadisch gebruikt. Dit dient echter om een bepaald maatschappelijk probleem aan te kaarten of de onvrede tegen het overheidsbeleid uit te spreken.</p> <p>Niet gehanteerd ter beïnvloeding van de moederpartij.</p>
	Betogingen	
Media	Traditionele media	<p>Potentieel een goed beïnvloedingskanaal.</p> <p>Jongerenpartijen proberen beroep te doen op de traditionele media om de programmatorische functie van de moederpartij te beïnvloeden door gezamenlijk te communiceren of opiniestukken te publiceren.</p> <p>Het blijft echter zeer moeilijk om als jongerenpartij met een idee of mening te verschijnen in de traditionele media. Daarom blijft dit een kanaal dat in mindere mate gehanteerd wordt.</p>
	Sociale media	<p>Sociale media wordt vooral gehanteerd om eigen standpunten kenbaar te maken voor de eigen achterban.</p> <p>Beïnvloeding via de sociale media is mogelijk door sneller dan de moederpartij een standpunt in te nemen. Hierdoor hopen jongerenpartijen dat de moederpartij hen eventueel volgt in dit standpunt.</p>
Beïnvloeding via derden	Vb.: vakbonden, jeugdraad, het publiek, andere drukkinggroepen uit het middenveld, etc.	<p>Jongsocialisten durven samenwerken met de vakbond om mee druk te zetten op de moederpartij.</p> <p>Andere jongerenpartijen spreken vakbond niet aan om via hen de moederpartij te beïnvloeden.</p> <p>Over het algemeen geen beïnvloeding via derden. Dit haalt volgens de respondenten niets uit en is een veel te omslachtige manier van beïnvloeden. Directe kanalen zijn aanwezig dus onnodig om via derden aan beïnvloeding te doen.</p>

Tabel 10: Overzicht gehanteerde indirecte kanalen door jongerenpartijen